

tribuna

LIST SLOVENSKE ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, sredo, 8. I. 1964

Štev. 1

KARAKTERISTIKE IN BIROKRACIJA

Vsakdo ve, kaj so karakteristike. Vsakdo tudi ve, da pišemo leto 1964 in da bo kmalu minilo dvajset let od osvoboditve. Vsakdo ve, da potrebuje karakteristiko npr. za odsluženje vojaškega roka, za štipendije. Vsakdo tudi ve, kako se pišejo karakteristike.

Na eni ali dveh tipkanih straneh nekdo zajame vso osebnost prošilca, ga okarakterizira, da bi tisti v podjetju, zavodu ali družbenem organu vendar vedeli s kom imajo opraviti! Nekdo, ki piše karakteristike, je na vsak način poklican, da to dela in je največkrat zelo dobro seznanjen z lastnostmi osebe, o kateri podaja svoje mnenje. Zato pa tudi pišejo karakteristike kar povprek, po dobro mišljenih kalupih, da jih razlikujejo največkrat zgolj drugače zasukana fraza, imena in rojstne letnice prošilcev. To je ena plat karakteristik — da so anahronistični birokratski papir. In vse to opravlja nje (pisanje karakteristik) je polno konspirativnosti, to so pravcate tajne marginalije — birokracija je pač iz njih napravila svoj obred, v katerem se izživlja — tako da je mučno tistim, ki karakteristike pišejo, in je nelagodno onim, ki zanje prosijo in jih potem v zaljubljenih kuvertah prenašajo od vrat do vrat.

Včasih pa nastajajo karakteristike tudi drugače — ne po dobronamernih kalupih, ampak po drugih pogledih in ozirih, ki so pobarvani s kričeče osebnimi nagibi. Temu pravimo po domače — ha, se mu je maščeval, ali, kar dobro mu je je podkuril — v pravniško-časnikarskem jeziku pa — zloraba položaja in funkcij. To je druga plat pisanja karakteristik. Res je sicer, da so taki primeri redkejši in da se je praksa skoraj povsod praviloma odločila za standardne, puhle kalupe, vendar se tudi to sem in tja dogodi. O nerazumljivih krivicah, ki jih tak prošilec potem doživlja, in o moralni škodi, ki jo naša stvarnost zaradi tega utrpí, ne bi pisal, ker si to tako in tako spoštovani bralec lahko sam predstavlja.

Takoj po osvoboditvi, ko je povsod mrgolelo takšnih in drugačnih ljudi in ko se je naša revolucija utrjevala, tedaj so bile karakteristike eno izmed nujnih obrambnih sredstev mlade države. Toda danes — danes ne nekaj, kar ponižuje. O meni, o tebi pišejo skoraj neznaní ljudje, kakšen in kaj si. Kakor da kdo dvomi, ali so tvoje moralne kvalitete take in take: ali nisi ti zoper našo družbeno ureditev? O zločincih naj pišejo karakteristike naši organi za notranje zadeve in pristojni v kazensko-poboljševalnih domovih. Te karakteristike so brez dvoma potrebne, so eno od obrambnih ukrepov urejene družbe zoper kriminaliteto in teror. V čem pa so potrebne karakteristike, o katerih je govora? Odgovor: za krepitev birokracije.

B. Paš

SAMOUPRAVA NA UNIVERZI

S študenti ali brez njih?

Cepprav se razprava o novih statutih univerze in fakultet se ni razvila tako, da bi v njej sodeloval zares najširši krog študentov, lahko ugotovimo, da je bil v zadnjem času napravljen velik korak naprej.

Ni nujno, da izhajamo pri osvetljevanju dosedanje razprave iz nasprotujočih si stališč o sodelovanju študentov v upravljanju fakultet, vendar menim, da je prav takšno obravnavanje najbolj ilustrativno. Gre za dve stališči, ki obe poskušata najti svoje opravičilo v okviru ustave SFRJ.

V 10. členu Ustave beremo: »Delovni ljudje, ki delajo v delovni organizaciji, vzpostavljajo kot člani delovne skupnosti medsebojna delovna razmerja in so pri samoupravljanju enakopravni...«

Po prvem stališču, zagovarjajo ga predvsem člani statutarne komisije pri uni-

verz in fakultetah iz vrst predavateljev, študentje niso člani delovnih skupnosti in zato niso nosilci samoupravnih pravic na fakultetah oz. univerzi, pač pa lahko sodelujejo preko svojih predstavnikov v organih samoupravljanja fakultet pri stvarih, ki jih več ali manj zadevajo, zlasti pri študijski in materialni problematiki.

V sklepih s posvetovanja fakultetnih študijskih skupin za statute, ki je bilo 25. dec. preteklega leta, so ta vprašanja osvetljena z druge strani:

Študij je družbeno potrebno delo, zato je definicija, da so člani delovne skupnosti na fakulteti le tisti, ki so v delovnem razmerju in prejemajo za svoje delo osebne dohodke, preozka. Člani delovne skupnosti na fakulteti so vsi, ki na tej ustanovi delajo (opravljajo družbeno potrebno delo). Študentje se nikakor ne strinjamo z mne-

njem, da naši predstavniki zastopajo študente kot zainteresirane občane ali organizacije, oziroma, da so naši člani tretja grupa članov v FS. (9. člen Ustave namreč predvideva pod točko 8: Pri upravljanju delovne organizacije lahko sodelujejo v zadevah posebnega družbenega pomena tudi zainteresirani občani ter predstavniki zainteresiranih organizacij in družbene skupnosti.)

Nasprotniki enakopravnega sodelovanja študentov v vseh samoupravnih organih večkrat poudarjajo, da študentje nimamo samoupravne pravice, ker imamo nekatere druge, npr. organizacijo ZŠ, ki lahko kot zainteresirana organizacija sodeluje preko svojih predstavnikov v nekaterih organih upravljanja. Tako stališče izhaja iz nerazumevanja vloge ZŠ, ki se z družbenim razvojem spreminja. Že sedaj lahko opazujemo, da se nekatere kompetence prenašajo z ZŠ na svete letnikov, ki so samoupravni organi.

V novih statutih naj se uzakoni samo en organ upravljanja na fakulteti in naj ne bo več dvotirnosti, kot sedaj s FS in FU.

V najvišjem organu upravljanja na fakulteti naj bodo zastopani: pedagoški aktiv fakultete, tehnični in pomožni uslužbenci, študenti in zunanji sodelavci.

Za zunanje sodelavce je treba zagotoviti tak sistem kandidiranja in volitev, da bodo izvoljeni člani FS res zastopali mnenje prakse in družbe. Na fakulteti v bistvu ni stvari, ki posredno ali neposredno ne bi zadevale študentov in o katerih ti načelno ne bi mogli razpravljati. Če študent ne sodeluje pri nekaterih področjih upravljanja fakultet, je s tem že odtujen od fakultete. Pri reševanju mnogih zadev je profesor neposredno prizadet in zato lahko gleda nanje subjektivno, medtem ko je osebno neprizadeti študent lahko bolj objektivno.

Na univerzi se grade novi, bolj socialistični odnosi in je nujno, da v teh odnosih dobi študent vlogo, ki bo ustrezala njegovemu pomenu in mu omogočala pravičen razvoj.

Študentje bi lahko sodelovali tudi pri znanstveno-raziskovalnem delu fakultet, v skupinah pod vodstvom profesorjev. Takšno delo bi študentom zelo koristilo, saj bi jih uvažalo v poznejše samostojno znanstveno delo in v reševanje nalog s »team-skim deloma«.

Nadaljevanje na 2. strani.

(Ponovno) absolventski staž

Ko se študij približuje koncu, to je diplomanti, se med študenti zadnjega letnika pojavlja kot najbolj aktualno vprašanje absolventski staž, ki je na naši univerzi različno urejen za posamezne fakultete in oddelke. Sedanji statuti določajo šestmesečni absolventski staž, splošna ugotovitev pa je, da je zelo majhno število tistih študentov, ki jim uspe diplomirati v tem obdobju. Z njim pa je zvezanih mnogo ugodnosti: pravica do postelje v študentskem domu, zapovedanja, otroški dodatek, zdravstveno zavarovanje po starših in ugodnosti na prometnih sredstvih z legitimacijo K-15.

Poglejmo si primer absolventskega staža na oddelku za montanistiko fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Študentje, ki so se vpisali na univerzo v šolskem letu 1959/60 in jim bo marca tega leta potekel absolventski staž, so do "ada", točneje do novega leta, pokazali kaj slabe rezultate. Do 31. decembra 1963 so od šestdesetih metalurгов diplomirali le trije, na oddelku za rudarstvo ni še nobenega diplomanta, med geologi tudi ne. Do marca manjkajo trije meseci, ni pa verjetno, da bi vsaj do junija diplomirala polovica vseh 70 letošnjih absolventov.

Kakšni so vzroki tako poraznih števk? Ali ni študij prirejen za štiri leta, ki se jim prišteje še absolventski staž za izdelavo diplome in za opravljanje zaključnih izpitov? Pri tako skopem številu diplomantov ne moremo govoriti o lenobi ali celo o "generaciji" študentov.

V odboru ZSJ na FNT so študentje že razpravljali o teh vprašanjih. Razpravljali so o tem, da bi v statut fakultete vnesli določbo, ki bi podaljšala absolventski staž na eno leto. Posebna komisija bo o tem razpravljala in sklepe predložila študijski komisiji, ta pa statutarni komisiji.

Zanimivi so tudi drugi podatki, ki govorijo o tako slabih učnih uspehih.

Pomembno je, da se je študij na teh treh oddelkih z uvedbo reformiranega študija skrajšal od petih na štiri leta. V sistemu študija so se pojavile nove oblike, za študente pa niso ničesar storili. Predavanja so po sili razmer postala obvezna, kajti za tako majhno število študentov (na primer geologi) se ne izplača tiskati skript. Sedanji četrti let-

nik ima po 33 ur predavanj in vaj na teden. Metalurgi na primer nimajo učbenikov za vrsto predmetov: metalatika, železarstvo, metalurška tehnologija, metalurške peči, toplotna tehnika, analiza plinov, toplotno-tehnične meritve, specialna jekla, osnove separiranja, metalografija in tako naprej.

Ob vsem tem je jasno (če upoštevamo še zgostitev prej petletne snovi v štiri letno), da bodo tisti, ki študirajo po novem, le s težavo zmogli dokončati študij v roku, ki ga določa fakulteta. Tako je tudi razumljivo, da so se študentje - metalurgi začeli ukvarjati z vprašanjem enoletnega absolventskega staža, ki pa bi pravzaprav pomenil samo "mala vrata", vrnitev na stari sistem študija.

Na oddelku za montanistiko so mnenja, da naj bi absolventski staž v principu ostal šestmesečen, da pa bi lahko statut vseboval klavzulo, ki bi omogočala, da se posameznikom iz upravičenih razlogov in po določenih kriterijih prizna oziroma podaljša staž na eno leto.

Ne da bi se spuščali v razpravljanje o enem ali drugem predlogu, smo mnenja, da je vprašanje absolventskega staža na naši univerzi zelo aktualno, kajti študijska reforma ga zaradi skokovitega in dinamičnega razvoja ni mogla predvideti. Vsekakor pa bodo morale statutarne komisije o tem vprašanju razmisliti in reševati vprašanje absolventskega staža življenjsko - to je: upoštevati položaj študentov, ki se tudi glede na oddelke na posamezni fakulteti v marsičem razlikujejo. Bsl.

S ŠTUDENTI ALI BREZ NJIH?

Nadaljevanje s 1. strani.

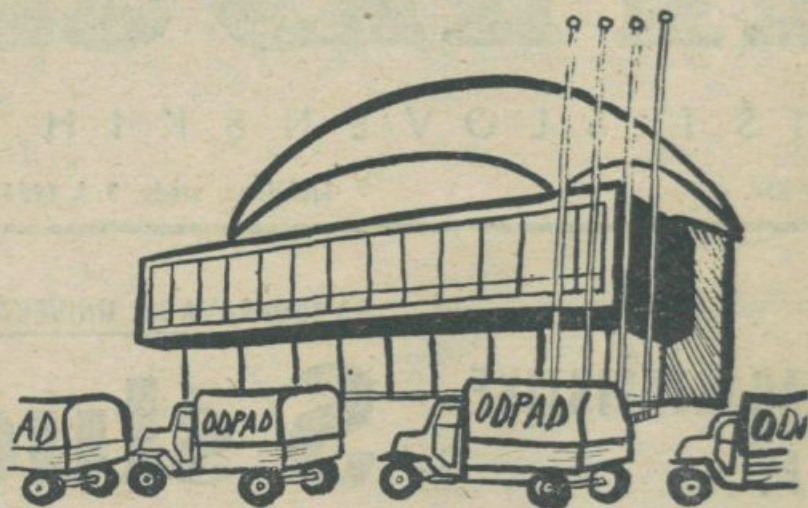
Na heterogenih fakultetah naj se ustanovi svet oddelkov. Tu je treba zagotoviti najtesnejše sodelovanje zunanjih članov, ki naj pomagajo pri povezavi fakultete s prakso.

Vzporedno z diskusijo o statutih je treba analizirati študijsko reformo. V statutih je treba zagotoviti javnost upravljanja in obveščanja članov delovne skupnosti o vseh sklepih organov upravljanja. Prav tako naj bi imel vsakdo pravico prisostvovati sestankom samoupravnih organov. V ta namen morata biti čas sestanka in dnevni red pravočasno objavljena na oglasni deski.

Poudariti je treba odgovornost vseh članov samoupravnih organov, da zastopajo mnenje tistih, ki so jih izvolili, da se z njimi posvetujejo in jim poročajo o svojem delu.

Statuti naj imajo uvodni del, v katerem morajo biti zajeta osnovna načela samoupravljanja v delovnih organizacijah. Verjetno bi bilo dobro, da se v statut

OB KONCU NOVOLETNEGA SEJMA NA GR

vneseta tudi sindikat in študentska organizacija kot družbeno politični sili, ki angažirata članstvo za nadaljnje razvijanje sistema samoupravljanja.

V statut naj pridejo zbori volivcev in to, kdo jih lahko sklicuje ter kakšne so njihove pravice.

Fakultetna skupščina naj dobi večje kompetence, podobno kot jih ima zbor delovne organizacije v podjetjih. Fakultetna skupščina naj bo delovni in ne samo reprezentativni organ.

Študentje se moramo zavedati, da nam bodo večje pravice in pomembnejša vloga v upravljanju nalagala tudi večje dolžnosti in odgovornost. Študentje podpiramo stališče, naj se zaradi boljše priprave novih statutarov rok za njihov sprejem ne fiksira na 9. april 1964, ampak naj se statuti sprejemajo, ko bodo zares pripravljeni in prediskutirani.

Teh nekaj zaključkov naj bi bilo napotilo študentom, v kakšnih okvirih naj se odvija razprava o statutih.

Smo v času, ko se prekinja s tradicijami, ki v današnjih pogojih ne opravljajo več svojega obstoja. Ni torej zgolj slučaj, da se mnogokrat ustavi razprava o sodelovanju študenta v samoupravi ob vprašanju, češ, kako neki pa bo študent ocenjeval svojega profesorja in mu krojil osebni dohodek. Toda - ali ni ravno študent, ki najbolj občuti uspešnost pedagoških metod tega ali onega predavatelja, najbolj poklican, da da o njem svojo sodbo? Bojazen pred to sodbo rodi v mno-

gih primerih odklonilno stališče do sodelovanja študenta in nenačelnost. Zdi se mi potrebno spregovoriti o 2. točki tez, ki jih je sestavila študijska grupa za statut na pravi: »Študentov zaenkrat ne uvrščamo med člane delovne skupnosti, ker za svoje delo ne dobivajo dohodka (študentska je še večinoma le socialna pomoč, pa tudi tam, kjer naj bi predstavljala investicijo v kadre, ni sorazmerna z vloženim delom - študijem: posebno niso enake študentske različnih podjetij enako prizadevnim študentom v istovrstnem študiju. Ravno tako ni sankcij za neredno opravljanje dolžnosti), niti jih ne moremo uvrščati med predstavnike družbe, ker so z določeno fakulteto v mnogo tesnejši zvezi s konkretno določenimi pravicami in dolžnostmi...« V razpravi bi bilo zgrešeno komurkoli vsiljevati svoje mnenje, toda, ali iz dneva v dan ne ugotavljamo, da bi se višina študentske morala ravnati po študijskem uspehu (po analogiji torej - po učinku), ali ni toliko in toliko gospodarskih organizacij že pred leti uvedlo stimulativno štipendiranje? Sankcija za nevestno opravljanje študijskih obveznosti je - izguba študentske.

In vsem tistim, ki se v načelni razpravi ob sprejemanju statutarov lovijo za nepomembne podrobnosti: statuti se sprejemajo za dalj časa in morajo jamčiti dejansko, ne formalno udeležbo pri samoupravi vseh, ki so zainteresirani za kakovosten napredek študija.

IVO VAJGL

naši dani

Cestitamo!

Pred kratkim je praznoval list študentov Bosne in Hercegovine Naši dani pomemben jubilej - desetletnico izhajanja. Naj ob tej priliki zapišemo, da je list kljub težavam, s katerimi se borijo več ali manj vsi študentski časopisi, doslej izpolnil nelahko vlogo predstavnika pisane besede v razgibani univerzitetni in študentski sredini. Tako so postali Naši dani odraz napredka univerze in organizacije Zveze študentov Jugoslavije. Kolegom v Sarajevu toplo čestitamo k obletnici in jim tudi v prihodnje želimo pri delu mnogo uspeha. Uredništvo Tribune

IVAN KREFT

ŠTUDIJ — DRUŽBENO POTREBNO DELO

Kriterij za samoupravne pravice v delovni organizaciji je lahko le delo. Tudi študentje se zavedajo, da je naše sodelovanje pri upravljanju fakultete odvisno od našega dela in pomena, ki ga našemu delu priznava družba.

Pri razpravah o samoupravi na fakultetah se večkrat postavlja vprašanje, kdo ustvarja dohodek in kaj je proizvod dela na fakultetah. Proizvod delovnega (študijskega) procesa ni diplomant, temveč samo njegova usposobljenost, ki se na zunaj kaže v nazivu diplomanta. Ta usposobljenost je nastala s skupnim delom študenta in pedagoga in je ni mogoče od diplomanta mehanično ločiti. Z delom diplomanta pa tudi to opredmeteno delo (študijsko delo študenta in delo pedagoga) prehaja na proizvod kot sestavljeno delo.

Inteligenca, njen izvor in vloga

V klasični kapit. družbi dobiva delavec-intelektualec mezdno, ki ustreza delovni sili sestavljenega dela, ki torej vsebuje tudi vrednost del. sile pedagoga. Tako lahko z višjo mezdno, kot jo imajo nekvalificirani delavci (enostavno delo) plačuje solnino (to je del meзде, ki ustreza pedagogovi delovni sili) za svoje otroke in jih med študijem vzdržuje ter tako reproducira svojo delovno silo. Tu se še posebej kaže, da delavec kreditira kapitalistu. Tako kreditirati pa ne more vsakdo, zato so višje meзде intelektualcev delno tudi posledica njihovega monopolnega položaja, hkrati pa tudi izraz posebne vloge, ki jo ima inteligenca za državo in za delovanje institucij, ki so nujno potrebne za »normalno« življenje v državi (uradništvo, duhovščina). Posebno je to vidno pri delu inteligenca, ki neposredno deluje za ohranitev obstoječega kapitalističnega sistema (inteligencia vojske, policije) in za delovanje sistema izkoriščanja človeka po človeku (direktorji, funkcionarji delniških družb in bank). To inteligenco kapitalist podkuplja tako, da ji odstopa tudi del presežne vrednosti.

Ker kapitalist za delovno silo, ki se udeležuje pri študiju, ne plačuje meзде takoj, ni vsakemu omogočeno (da bi kreditiral kapitalistu), da bi študiral, da bi čim svobodneje razvijal svojo osebnost. V klasičnem kapitalizmu je inteligenca poseben, ozek, privilegiran sloj prebivalcev, ki dela za vladajoči razred in v neposrednem interesu vladajočega raz-

reda (čeprav je v bistvu sestavni del izkoriščanega, delavskega razreda). Seveda se del inteligenca lahko zave svojega položaja ter prične delovati proti obstoječemu družbenemu sistemu, kar pa ima navadno za posledico izgubo privilegiranega položaja.

Inteligenca ni poseben razred, nevtralen sloj med razredi ali pa neka abstraktna vvest in zavest naroda. Če že hočemo, jo lahko bolj upravičeno imenujemo vvest in zavest države. Inteligenca je posebna skupina delavcev, ki bo kot taka izginila, ko bo zaradi dovolj močne družbene materialne osnove vsakomur omogočeno, da svobodno razvije svojo osebnost, in ko bodo izginile razlike med fizičnim in umskim delom. Na razpravah o perspektivah inteligenca (s predstavniki slovenskih kulturnih revij), ki so bile spomladi 1963 na filozofski fakulteti, se je pokazalo, da je čedalje manj vidna meja med intelektualci in ne-intelektualci. Pokazalo pa se je tudi, da to nekaterim onemogoča definirati pojem inteligenca. Seveda je družbena vloga inteligenca kompleksna, saj je tudi pomemben (ne pa edini) činitelj družbene zavesti.

Se danes je inteligenca v posebnem položaju, saj vsakdo, ki bi želel in ki bi bil sposoben, nima možnosti za študij. To nam pokažejo relativno in absolutno majhni odstotki študentov, ki so po poreklu iz kategorij prebivalstva z nizkimi osebnimi dohodki.

»Bistven problem v socialni strukturi študentov je v njihovem izvoru: premajhen delež študentov iz kmečkih in delavskih družin, zlasti, če ga primerjamo z aktivnim prebivalstvom. Problem je posebno aktualen zaradi relativnega in absolutnega padanja deleža teh študentov v skupnem številu, predvsem zmanjševanja deleža delavskih študentov.« (Iz diskusije Božidarja Tolarja na 18. skupščini ZS ljubljanske univerze.)

Ustvarjanje in delitev dohodka fakultet

V sodobnem državnem kapitalizmu (podobno je tudi v začetni fazi socializma) plačuje zaradi enotnejšega izobraževanja in zaradi večje potrebe po visokokvalificiranih kadrih država pedagogom mezdno, ki ustreza deležu pedagogove delovne sile pri študijskem procesu. V tej mezdni ni zajeta študentova delovna sila.

Pri delovnih organizacijah, ki proizvajajo ma-

terialne dobrine, se ustvarja dohodek s prodajo proizvodov po ceni, ki se formira na trgu. Višina dohodka fakultet pa je stvar družbene presoje in vsebuje sredstva, ki ustrezajo delu pedagogov in ostalega osebja (ter nadomestilo za delovna sredstva). V dohodku fakultet torej ni sredstev, ki bi ustrezala študijskemu delu študentov.

V skladu s svojimi možnostmi (ki so, kot je na žalost videti, res še zelo majhne) pa uvaja družba za študente razne oblike kreditiranja in štipendiranja, ki imajo namen stimulirati študentovo delo in se skušajo ravnati po ustavnem določilu delitve po delu. Štipendije so dohodki, ki nam jih družba daje samo zaradi našega študijskega dela in torej niso socialna podpora, kot menijo nekateri študenti prava. (Teze študijske grupe za statut na pravi.) Res je, da štipendije največkrat ne zagotavljajo niti življenjskega minimuma in so zaradi tega bolj podobne socialni podpori kot dohodkom, ki jih človek dobiva na podlagi dela. Pri štipendiranju in pri kreditiranju z odpisi se kaže težnja nagrajevanja po delu, saj se višina odpisov ravna po študijskih uspehih.

Vidimo torej, da naša družba teži k odpravljanju zgodovinsko nastalega neenakopravnega položaja študenta-delavca. Izraz tega neenakopravnega položaja je dejstvo, da daje naša družba fakultetam ogromna sredstva za organizacijo in izvedbo študija, teh sredstev pa velik del študentov ne more smotno uporabiti zaradi ovir (honorarno delo, neustrezno stanovanje, vsakodnevna vožnja z vlakom v Ljubljano), ki izvirajo iz neurejenih dohodkov študentov.

Trditev, da na fakulteti dela samo osebje, še slabša neenakopravni položaj študentov, saj nas odtujuje od družbenih proizvodnih sredstev, s katerimi skupno s pedagogi delamo.

Ce na fakulteti prihajajo dohodki samo za osebje, s tem še ni rečeno, da je osebje odino, ki na fakulteti dela in da ima samo osebje samoupravne pravice.

Neresnična in neutemeljena trditev, da na fakulteti dela samo osebje, da študentje nismo člani delovne skupnosti, še slabša neenakopravni položaj študentov, saj nas odtujuje od družbenih proizvodnih sredstev, s katerimi skupno s pedagogi delamo.

Za novo leto medvedje stopinje

Smo v dobi, ko po vsem svetu o vsem in o vsaki stvari sestavljajo ankete in sprašujejo ljudi, kaj mislijo o mednarodnih dogodkih, slavnih športnikih, kulturi, ljudski tehniki in tehniki sploh. Ob več ali manj srečnem skoku v novo leto pa še enkrat, po osmih dneh, vprašajmo: kako smo silvestrovali?

Saj: novo leto nam je zraven novoletnih presenečenj v obliki zvišanja cen in podražitve nasploh, kar se zgodi že tradicionalno vsakega 1. januarja, prineslo tudi goro lepih spominov.

Ljubljana je bila v zadnjih dneh preteklega leta kot izumrla. Mnogi njeni prebivalci so se izselili za nekaj dni. O tem pripovedujejo tudi naši vrli gostinci, ki so sprejemali rezervacije že več mesecev vnaprej, da ne govorimo o tistih tujcih, ki so si zaželeli praznovati Novo leto v naši deželi.

Pričakovanje mladega leta je razsulo po Sloveniji tudi študentsko Ljubljano. Tisti, ki so ostali, so pohiteli z rezervacijami v študentskem naselju, v Festivalni dvorani, na Taboru, v Triglavu, na Gospodarskem razstavišču... Drugi so se domeničili za silvestrovanje doma, ob celovitem zoru, ob kozarcu najboljše (tistega »od zida«), v pričakovanju, odetem v množico lepih in najlepših spominov na preteklo pomlad, poletje, jesen in — zimo. Kako hitro tonejo v pozabo ti dnevi in kako blizu nam je čas, ko smo prav s takšno nestrpnostjo pričakovali, kdaj se bo kazalec na simbolični stari uri pomaknil na dvanajsto in nam napovedal leto 1964!

Koliko ur nestrpnosti, pričakovanja, sedenja na predavanjih, posedenja po kavarnah, plesa, ljubosumnosti, kina, stotisočev besed, v treznem in drugačnem stanju. In vse to v enem, danes tako kratkem letu...

Pustimo času čas

Tako smo tudi letos čakali, kdaj odbije dvanajsto. Vsako leto je naš pogovor enak in vsako leto si prisrčno stiskamo roke. Da si povemo izrabljene besede, ki pa so vseeno iskrene in prisrčne.

Da za en večer pozabimo na vsakdanjost pred vrati...

Se še spominjate: sedeli smo v družbi s prijatelji in znanci, v rokah pa se nam je svetil kozarec in nazdravljali smo vsemu, kar nam je prišlo ta večer na misel. Grenke spomine smo odganjali s tem, da so že mimo, kovali smo prijateljstvo, in če nam je bilo za trenutek dolgčas, smo poskušali povedati šalo, ki je še ni nihče slišal.

Križem po Sloveniji

Nihče na ta dan ni maral biti sam. Kdor si je izbral Primorje, si je izbral Portorož, Koper ali Umag, kdor se je spomnil na planine, je gledal na »fonde« izbiral med Kranjsko goro, Veliko planino, Ribniško kočo, Pohorjem, planino Razor, Lokvami... Saj nam v tem večeru

ni bilo tako pomembno skrbeti za denar... Sli so tisočaki... čez noč.

Nekaj dni pred prazniki je bila dolga vrsta na Poljanski c. 6. Tu so namreč izplačevali honorarje tistim, ki so si že pred novim letom preskrbeli nekaj tisočakov, da si bodo na Silvestrovo pogasili žejo.

Mala anketa

Da bi zadostili radovednosti, kako so študentje preživeli Silvestrov večer, smo se odločili, da med dežurnimi vratarji in študenti, ki so opravljali svojo celodnevno službo v Naselju v petek preteklega tedna, napravimo majhno anketo.

Tretji blok. Dve dekleti, ki nikakor ne marata izdati svojih imen, z dolgočasno sedita v vratarnici in odsotno poslušata radio. Ne silim z vprašanji o imenih, čeprav bi jih lahko prebral na razporedu dežurne službe.

Prva takole pripoveduje:

— Naš cilj je bil letos Gozd Martuljek. Ne, nisem bila s študenti, bili so neki drugi znanci. Hotel smo rezervirati že mesec dni prej, noč pa smo preživeli v prijetnem razvedrilu. Zdržali smo na noč do pol štirih — dokler nas ni vlak odpeljal v Ljubljano.

— Kaj me je jezilo? V hotelu sem videla, da imajo tuji prednost pred domačini. Čeprav smo si predčasno rezervirali prostore, so rezervacije tako spreminjali, da smo na koncu koncev bili odrinjeni. Tudi orkester so nam prevzeli neki tuji gostje... Sicer pa smo to v novoletnem vzdušju kar mirno požrli...

Drugi gre beseda bolj težko v jezika. — Silvestrovala sem v sobi... v dvorje. Do polnoči smo gledali televizijo, ob pol dveh pa sem že trdno spala.

— Najbolji dogodek pred prazniki? Pa ket od doma...

S. M., prvi blok, študentka agronomije.

— Novo leto sem dočkala v Naselju. Bilo mi je blizu in poceni. Dostj sem se naplesala, pa tudi družba je bila vesela.

— Kaj me je motilo... Hm. Male predolge odmore so si privoščili godbeniki. Sicer pa sem tudi slišala, da so se spel topli. V Naselju pa res ni praznika, da ne bi zraven vina tekla tudi kri. Zdelo se mi

Z novim letom pride cvetje kakor lani, jaz pa vam prinesem petje kakor lani... (prirejeno po slovenski umetni pesmi).

je, da je v dvorani tudi preveč ljudi, saj je bila gneča večja, kot je običajno.

R. M., absolventka ekonomije, sedmi blok.

— Z mano bo bolj slab intervju. Silvestrovala sem kakor vsako leto doslej: doma pri starših. Gledali smo televizijo in obujali spomine. Ne, prav nič mi ni žal, da sem se tako zabavala. To je zame praznik, ki ga najraje preživim s starši.

— Televizijski program? Pihnil so ga Beograščani, ljubljanski spored pa se mi je zdel posladen...

S. B., študent elektrotehnike, šesti blok.

— Vsi moji kolegi so odpotovali v Skopje. Ostal sem sam in tako sem silvestroval kar v sobi pri radijskem sprejemniku. Imel sem tudi še nekaj dela, prodajal sem pred prazniki knjige pri Državni založbi, pa sem urejeval zadnje račune...

— Na kaj sem mislil opolnoči? Na nič. Sem študent brez želja. Naslednje jutro sem v mestu srečal znance in v Emoni smo zalili Novo leto. To je vse, kar morem povedati o pričakovanju novega leta.

J. S., študentka stomatologije, peti blok.

— Neč na Veliki planini. Dva za dva? Ne! Dve za dva. Škoda, da sem se morala tako hitro posloviti zaradi dežurstva. Drugi so ostali do nedelje.

— Česa sem se najbolj bala? Medveda.

Nekdo od sosednje družbe nas je prestrašil, da je videl medvedje stopinje v snegu...

— Med drugim sem morala tudi gaziti sneg, saj sem bila edina brez smučí. Sicer pa: konec dober, vse dobro.

P. I., študent 4. letnika tekstilnega oddelka FNT, četrti blok.

— Novo leto sem preživel na urulih nogah. Bil sem natak. Zaslužil niti nisem dosti, komaj štiri tisoč dinarjev, napitnine pa niti za tisočak nisem zbral.

— V čigavem objemu sem bil opolnoči? Ni bilo prilike, pa tudi časa ne. Vsi so hoteli, naj jim čimprej prinesem novo steklenico...

B. K., študent elektrotehnike.

— Bilo nas je okrog petnajst študentov. Do trde teme smo gazili sneg do kože na planini Razor, na hrbtu sem nosil dva para smučí in 30 kg težak nahrbtnik. Polnoči smo pekli čevapčice in priredili revijo na ledu ob soju lune in petrolejk.

— Užitek? Razgledi po Julijskih alpah, čudovite črede gamsov, ki imajo pod Voglom svoj rezervat.

Tako smo že pri kraju, čeprav bi še lahko zapisali na tisoče drobnih mozaikov iz novoletnega razpoloženja. Dočkali smo tudi ta trenutek, ki je ostal resničen do takrat, ko smo odprli vrata in je v nas udaril hladen zrak in resničnost dneva.

-de-

HONORARNE ZAPOSLOTITVE ŠTUDENTOV:

KJE SO MEJE?

V trenutku, ko sem s tovariši pri honorarnih zaposlitvah pričel s pogovorom, je vstopil neki moški: »Ali mi lahko priskrbite...« Iskal je inštruktorja za hčerko, ki obiskuje srednjo šolo.

»Lahko, prosim za ime in naslov!«

Pod zaporedno številko ena je pred mojimi očmi registrirano prvo naročilo za honorarne zaposlitve študentov v letu 1964. V preteklem letu je znašal bruto promet honorarnih zaposlitev približno 250 milijonov. S tem so zabeležili doslej največji porast prometa in števila zaposlenih. Najuspešnejši mesec je bil november, saj je takrat celokupen promet presegel 20 milijonov.

Milijonske številke dajo slutiti, da se za njimi skriva dober zaslužek zaposlenih. Pa dajmo besedo članom socialno ekonomske komisije: S honorarnimi zaposlitvami v prostem času hočemo pomagati socialno šibkejšim študentom, ki si lahko na ta način oskrbe manjkajoča denarna sredstva za študij. Osnovna naloga servisa je torej prepričati vsako zaslužkarstvo, ki bi se zaradi ugodnih po-

gojev izplačevanja (nizke dajatve) uleglo razviti v okviru honorarnih zaposlitev. Zaradi tega smo ob koncu preteklega leta sprejeli progresivno lestvico za odtrgovanje odstotka dajatve, omejili pa smo zaslužke z največjo letno vsoto 600.000 dinarjev. Pri zaslužkih do 150.000 din se odteguje 5 odstotkov, pri večjih, npr. pri vsoti 600 tisoč din, se odtrga 45 odstotkov.

Na ta način so zaslužkarstvo znatno omejili, vendar je bilo še v zadnjem času nekaj primerov, ko so hoteli otroci — študentje in študentke, preko študentskih honorarnih zaposlitev registrirati račune svojih očetov — obrtnikov. Seveda iz te moke ni bilo kruha!

Koliko je vredna ena ura študentovega honorarnega dela?

Enotne urne postavke pri honorarnih zaposlitvah nimajo, giblje pa se ta znesek od 200—300 din. Študentje, ki se skozi vse leto občasno honorarno zaposlujejo, zaslužijo približno 100—150 din. Nekateri so redno zaposleni, na primer pri RTV kot napovedovalci, administratorji, pri snemanju. Najbolj množično se študentje zaposlujejo pri različnih inštitutih,

na javnih prireditvah, razstavah (skoraj na vseh razstavah na Gospodarskem razstavišču). Veliko večino del opravijo študentje za gospodarske in družbene organizacije, manjši pa je delež uslug zasebnikom, predvsem so to inštrukcije in manjše strokovne usluge.

Kdo vse se zaposluje?

Ce bežno pregledamo kartoteke zaposlenih, vidimo, da je največ tistih, ki jim je servis najprej namenjen, študentov s slabšim gnotnim položajem. Ostanek tvorijo maloštevilni »srečniki« z zelo visokimi zaslužki, pa povprečni mladi ljudje, ki bi radi zaslužili kak dinar zraven rednega mesečnega proračuna, za kino, cigarete, šport, prijatelje... Kadar govorimo o študentih, ki se honorarno zaposlujejo, ne bi smeli prezreti dejstva, da je njihova osnovna dolžnost študij. In kako izpolnjujejo študijske dolžnosti? Nobenega dvoma ni, da so ti študentje v primerjavi s tistimi, ki imajo preskrbljene materialne pogoje, v neenakopravnem položaju, saj izgubljajo dragoceni čas, ki bi ga lahko uporabili za študij, neredno obiskujejo predavanja in vaje. Vse to se jasno pozna pri študijskem uspehu, čeprav nimamo na voljo podrobnejše analize študijskih uspehov honorarno zaposlenih študentov. Res pa je do neke mere, da imajo študentje, ki se zaposlujejo, že po naravi smisel za delo, torej tudi za študij, vendar tega pojava ne kaže preveč posploševati. Dejstvo,

da se bruto promet iz leta v leto večja, prav gotovo sledi iz poslabšanja materialnega stanja študentov v tem obdobju, nedosledne kadrovske politike, štipendiranja... Honorarna zaposlitev je ob mnogih in zahtevnih dolžnostih, ki jih pred vsakega študenta postavlja družba, in ki so se s študijsko reformo še povečale, prenehala biti hobby, pri študentih že več ali manj tradicionalna dejavnost. To je zdaj nujno zlo, ki ima z načeli sodobnega zahtevnega študija prav malo skupnega.

Z dohodki od honorarnih zaposlitev se tvori sklad samopomoči, ki predstavlja razporejena sredstva, s katerimi razpolaga univerzitetni odbor.

Po največjem trenutnem problemu pri honorarnih zaposlitvah ni treba spraševati, saj ga lahko zasledimo vsakdo, ki ga pot zanese okrog poldneva v zgradbo, kjer ima sedež univerzitetni odbor: prostori.

Za zaključek še ugotovitev, da so honororne zaposlitve v sedanjih pogojih študija obremenitev, ki bi morala prej kot slej odpasti, sredstva bo treba zagotoviti na drugačen način. Razen omejitve višine zaslužka bo treba postaviti mejo med delom, ki je nujno potrebno za študij in življenje študenta, in delom, ki ima za posledico postavljanje študijskih obveznosti na drugo mesto.

IVO VAJGL

Pomankanje pedagoškega kadra

Kadar govorimo o stopnjevanju visokošolskega študija oziroma o preoblikovanju strokovnega kadra in novih poteh visokošolskih zavodov pri nas, mnogokrat pozabljamo tudi na osnovno vprašanje, ki je s tem tesno povezano: to je ustrezna izpopolnitev pedagoških kadrov, njihova elastičnost pri izvajanju šolske reforme in tudi kriterij pri sprejemanju novih učnih moči.

Vse ustanove prav gotovo ne delajo v istih pogojih. Najbrž še najbolj drži dvoje: stari in izkušeni predavateljski kadri se opirajo na tradicijo in se ne menijo dosti za nove ukrepe, mladi so toliko bolj elastični, a nimajo izkušenj starejših kolegov. Obojim pa primanjkuje možnosti za tiste posege v pedagoško znanstveni praksi, ki jih terjajo moderne metode pouka na visokih šolah. Sem lahko brez pomisleka uvrstimo skromne finančne možnosti uslovov in šol.

Odtod morda tudi izvira upanje, da bomo pomankanje dela s študenti v inštitutih in drugih znanstvenih ustanovah že kar dobro nadomestili s predavatelji iz proizvodnje. Takšno upanje je namreč zmotno vse dotlej, dokler s študentom ne rešuje o zapletenih družbenih ali proizvodnih problemov. Če je inženir v praksi dober, mu to lahko pri predavanju pomaga, nikakor pa ni nujno, da je tudi dober pedagog.

Radi poudarjamo, da bo dal reformiran študijski tri vrste profilov strokovnega oseboja za naše gospodarstvo. Pri tem pa so seveda vsi ti profili neustrezni, če ne bomo natančno prilagodili učnih načrtov, z rač. učnih pripomočkov, in če ne bomo poskrbeli, da bo predavateljski kader kvaliteten. Študenta je v času študija treba navaditi ne samo k intenzivnemu delu, temveč ga naučiti metod za odkrivanje zaključnosti in osposobiti samostojnega raziskovalnega dela. Nesmiselno je trmasto zatrdjati, da je prva stopnja namenjena le za reševanje praktičnih problemov pri vadnji, ker to vodi v novo celovito miselnost študentov na višjih in visokih šolah. Praksa se mora s teorijo prepletati ves čas, le da druga stopnja teorijo razširja in izpopolnjuje.

Mislím, da povsod, prav gotovo pa v Mariboru, danes primanjkuje pedagoško znanstvenih kadrov, ki bi ustrezali povprečnim pogojem visokošolskega študija. Metoda predavanja so ponekod zastarele ali pa so pod nivojem, ki ga predvideva stopnja šole. Glavni vzlog za to je nedvomno v le nekajletni praksi predavanja na višji šoli in pa v minimalnih možnostih uvažanja vizualnega pouka (zaradi pomankanja pripomočkov). V tem pogledu bo čes izgledati marsikako nespretnost. Bolj zaskrbljujoča pa je idejnost pouka, ki zaostaja.

Tu ni govora o tem, da so profesorji višjih šol premalo aktivni na svojem področju. Mnogo jih je, ki se trudijo, da bi svoje delo opravili čim bolj in da bi mnogo svojega znanja prenesli na mlade generacije. Toda prav gotovo je, da bodo morali svoje znanje še poglobiti in sistematizirati. Dejstvo je, da je na vseh mariborskih visokošolskih zavodih se naj le nekaj rednih profesorjev, ki so končali tretjo stopnjo študija ali opravili doktorat. Poda ki sicer navajajo, da je tudi nekaj ostalih vpisalo tretjo stopnjo, vendar odstotek ni ravno veseliv. Pri vsem tem pa nosi precej krivde nestimulativno nagrajevanje v primerjavi s proizvodnjo, kamor se mnogi po krajšem pedagoškem delu vračajo (situacija kadrov je precej druga). Tako tudi ni meril na katerih bi kolikor toliko postavili kriterij sprejemanja novih učnih moči in šolah se vračanje profesorjev predavatelji, asistenti prav koščljivo. Vsakdo, ki stoni za katedro, se ne more biti profesor, pa čeprav ima nekajletno prakso v proizvodnji.

Načelno reševanje teh problemov zahteva naslednje:

1. povečati število rednih profesorjev in asistentov,
2. obstoječe učne moči kvalificirati za dobre profesorje, ki bi imeli smisel za raziskovalno dejavnost,
3. zagotoviti materialne pogoje, ki omogočajo solidno znanstveno in pedagoško delo. M. PRAŠNICKI

DELOVNI PROGRAMI SEKCIJ IZREDNIH ŠTUDENTOV

Poudarek na seminarjih

Konec decembra so se sestali na svoj drugi redni sestanek izredni študentje višje ekonomske komercialne šole v Mariboru. Sodelovali so predstavniki desetih izmed enajstih sekcij, ki so se pripeleli v Ljubljano iz vseh koncev Slovenije.

Dnevni red je namreč predvidel razpravo o stvareh, ki so za študente bistvenega pomena: informacije o izobraževanju ekonomskih kadrov, dokončno sestavo programov dela sekcij izrednih študentov v tem študijskem letu in plan obveznosti šole do sekcij.

Na sestanku so sodelovali tudi nekateri predstavniki organizacij, v okviru katerih delujejo posamezne sekcije izrednih študentov.

Ugotovili so, da so vse sekcije že začele z rednim delom, nekatere celo že v septembru. Njihovi plani dela so postavljeni precej široko, še posebej plan sekcije pri skupnosti železniških podjetij Slovenije, ki je dosegla izredno ugodne študijske pogoje. Vsi študentje, člani te sekcije, imajo namreč vsak drugi teden po dva dni prost, da se lahko udeležujejo celodnevnih seminarjev.

Letos so prvič nekatere sekcije izrednih študentov programirale tudi skupne priprave za izpite iz predmetov II. letnika. Vsa leta dosedaj so sekcije izrednih študentov dajale poudarek pomoči novim študentom, torej pripravile izpitov prvega letnika. V drugem letniku so namreč običajno razlike v številu opravljenih izpitov posameznih študentov in v predmetnikih oziroma učnih načrtih tako velike, da ni bilo nikoli mogoče zbrati dovolj velike skupine. Letos bo to verjetno možno, ker bo mogoče računati na študente več generacij, ki niso še vsi opravili izpitov iz nekaterih predmetov.

Največ poudarka dajejo seveda vsi pripravi na izpite iz gospodarske matematike, gospodarske statistike in politične ekonomije. Za njimi pa so takoj ostali splošni predmeti I. letnika — ekonomika podjetij, knjigovodstvo in splošno gospodarsko pravo. Iz vseh teh predmetov nameravajo skoraj vse sekcije pripraviti izpite na svojem sedežu. To pomeni, da se nanj pripravlja večje število študentov skupaj — večinoma s seminarji in skupinskimi konzultacijami. Ker vse stroške za take izpite na sekciji nosi šola, je to za študente tudi finančno velika prednost, tudi če pustimo ob strani pomembne elemente — potovanja, utrujenost, izguba delovnega časa (ponekod morajo še vedno študentje za izpite uporabljati samo redni dopust ali pa po izpitu delati popoldne in nadomestiti izgubljeni delovni čas?).

Zaradi koordiniranja obveznosti profesorjev šole in planov potreb po njih na posameznih sekcijah je po planih dela sekcij tudi VEKS sestavila svoj plan obveznosti do sekcij. Kaže, da bodo nekateri profesorji tudi po štirih mesece potovanja na posamezne sekcije, da bi se tam sestali s študenti na predavanjih, krajših 2-3-dnevnih seminarjih ali na izpiti. Statistični podatki, zbrani za obdobje septembra — sredina decembra 1963, kažejo, da je bilo takih obiskov na skupno 11 sekcijah že več kot 30! Približno polovica obiskov na organizacijske sestanke s študenti, ostala polovica pa na pedagoške obiske (predavanja, seminarje, izpite).

Prihodnji sestanek sekcij bo na sedežu brežiške sekcije.

Materialna osnova študija

Na IV. skupščini zdr. ženja študentov višje ekonomske komercialne šole so razpravljali predvsem o samoupravljanju študentov, o izvenštudijski dejavnosti in o materialnem stanju študentov.

V samoupravljanju so študentje VEKS pokazali veliko aktivnost v svetlini uprave šole. Veliko stvari so se odrezali sami, svetilnikov, ki so bili prenočno ustanovljeni.

Materialno stanje študentov je pravzaprav eden izmed glavnih vzrokov pasivnosti študentov v izvenštudijski dejavnosti, vendar ne moremo reči, da študenti sploh ničesar ne delajo tudi izven študija. saj so priredili vrsto športnih tekmovanj in kulturne prireditve v počastitev naših praznikov ter nekaj predavanj iz idejno vzgojnega dela,« je navedla v svojem

referatu predsednica združenja študentov Alija Pajer.

V poročilu je bilo navedeno tudi, da število štipendij v zadnjem času pada in se tako že precej časa pojavlja problem, kje si naj študenti, ki imajo slabšo materialno osnovo za študij, priskrbijo potrebna denarna sredstva za nadaljevanje študija. Brez dvoma je, da študent, ki si mora priskrbeti primerna finančna sredstva, izgubi mnogo svojega prostega časa in seveda to večkraj odločilno vpliva na študij. V razpravi so soglasno sprejeli predlog, da naj bi se študentje šole, ki nimajo dovolj denarnih sredstev, honorarno zaposlili pri Zavodu za ekonomiko okraja Maribor, kjer naj bi pomagali pri snemalnih delih.

Na skupščini so predlagali tudi, da naj se ustanovi študentski klub OZN. —niš

ELEKTRO — TOLMIN

Tolmin, Zalog št. 11
tel. Tolmin 47

podjetje za prenos in razdeljevanje električne energije

Letos praznuje naš kolektiv deseto obletnico plodnega delovanja. Za to obletnico, posebno pa še ob Novem letu, iskreno čestitka.

Našim odjemalcem električne energije in poslovnim tovarišem se za sodelovanje toplo zahvaljujemo!

DRAVSKE ELEKTRARNE

s svojimi ekonomskimi enotami

Elektrarna DRAVOGRAD
Elektrarna VUZENICA
Elektrarna VUHRED
Elektrarna OZBALT
Elektrarna FALA
Elektrarna MARIBORSKI OTOK
in DEM — Skupne službe

prispevajo k elektrifikaciji in industrializaciji našega socialističnega gospodarstva.

Nič več servis za izposojanje

Ceprav je PZ organizacija, za katero je med študenti ljubljanske univerze največ zanimanja, saj je vsak peti študent ferijalec, pa moramo priznati, da je bilo delo v organizaciji sami stihistično in nenačrtno — prepuščeno prizadevnostim posameznikom.

Ze od predlanske skupščine PZJ v Skopju težimo za tem, da se dejavnost PZ prenese na osnovne enote, to je na družine po fakultetah. Ugotovljamo pa, da se študentje po fakultetah neradi lotevajo dela v organizaciji, na katero gledajo zviška, podcenjevalno. Posledica takšnega odnosa nekaterih FO je, da je bilo čutili v lanskem letu razen na medicini, ekonomiji in FNT popolno mrtvilo; nekateri študentje, ki so kljub temu kazali zanimanje za PZ, so bili tako vezani izključno na IO univerze, ki pa s to dodatno obremenitvijo in s svojimi slabostmi in mogel izpolniti nalog, ki si jih je zastavil, saj je namesto koordinatorja dela družin postal »servis za izposojanje šotorov in izdajanje maršalov«. Seveda pa tudi delo samega IO ni bilo najboljšo, kar je bilo prav gotovo posledica na hitro sestavljenega odbora — ponekod celo preko poznanstev, saj se je zgodilo, da so postali člani odbora neferijalci. Povezava z UO ZSJ je bila zelo slaba in je bila morda prav zato tudi pomoč oz. dotacija premajhna. Za primerjavo naj omenimo, da je v Ljubljani znašala 200 tisoč din, v Novim Sadu 2 milijona in Sarajevu 2 milijona.

Ker je letos zaradi zaključka študija in študijskih obveznosti večina članov stare-

ga odbora opustila delo, je peščica preostalih sklenila ob pomoči IO PZS končno dati PZ na univerzi tisto mesto, ki ji pripada. Na skrbno pripravljenem seminarju si je odbor sam vzgojil nov kader, ki je v dobrem mesecu pokazal, da se tudi ferijalcem obetajo lepši časi. Odbor je vzpostavil tesen kontakt z UO ZSJ, aktiviral vse dosedanje in ustanovil nove družine po fakultetah in se povezal z vsemi ostalimi univerzitetnimi centri. Naj omenimo, da bodo IO vseh centrov v letošnjem letu organizirali »Marš bratstva in enotnosti« na relaciji Split—Makarska—Podgora—Vis, posvečen 20. obletnici bivanja maršala Tita na Visu, z udeležbo okoli 20 tisoč študentov iz vseh republik. Ceprav odbor še ne namerava opustiti izletniške in ostalih dejavnosti, pa se vendar kaže težnja, da se vsa dejavnost prenese na družine, ki naj bi nabirale kadre predvsem iz prvih letnikov, IO univerze pa naj bi postal končno le koordinator dela družin. Njegove večje akcije bi bile: tradicionalno 14-dnevno potovanje po Poljski, organiziranje letovanj in izposojanje šotorov. Da pa bodo IO in odbori po fakultetah cilj, ki so si ga zastavili, tudi dosegli, pa je muno, da univerzitetni in fakultetni odbori ZSJ nudijo poleg materialne tudi pomoč pri reševanju organizacijsko-kadrovskih problemov. Če pa se bodo družine po fakultetah uspele po vzoru ene izmed njih povezati še s športnimi in kulturnimi komisijami, bodo napravile še en korak naprej pri uvajanju kulturno-družabne in izletniško-sportne rekreacije med študente.

S. RUTAR

Po vegasti gazi sem se nejevoljen prebil do šestega bloka v Studentskem naselju. Z melanholičnim in otrplim obrazom sem se predstavil študentu, ki je pravkar odložil popoldansko delo.

MILAN BRČIN, študent elektrotehniške fakultete, štipendist železarne iz Zenice, sicer pa že pri koncu študija: 4. letnik. V bloku je predsednik odbora študentov.

»Kdaj pa si se že začel ukvarjati s študentsko problematiko?«

»Lani: 27. maja so me izvolili za predsednika bloka. To mesto sem sprejel v čudnih okoliščinah, saj so prišle kmalu po moji izvolitvi počitnice, ki so mi dale dosti dela.«

»???«

»Največ težav smo imeli pri vzpostavitvi, ali bolje rečeno, pri spoštovanju hišnega reda. V našem bloku so vsako noč prenočevali tuji ljudje, ki so jih naši študentje pripeljali s seboj, ali pa so prišli prenočevat v blok, ne da bi naša dežurna služba take obiske registrirala. Nemalo sitnosti smo imeli tudi s popotniki in študenti, ki so se nastanili v našem bloku. V mislih imam tiste študente, ki so prišli k

Razgovor ob dveh

nam kot kontaktni štipendisti preko mednarodne študentske organizacije oziroma preko odbora za izmenjavo študentov. Ceprav je svet Naselja sklenil, da našega bloka ne bodo uporabili začasno prebivanje tujcev, so ti vseeno v počitnicah prebivali pri nas.«

»Kakšne nevšečnosti pa so povzročile ti »gostje«?«

»Imeli so skrajno malomaren odnos do inventarja in reda v hiši. Zgodilo se je na primer, da so ti »kontaktni štipendisti« polivali po stenah vino, sušili v sobah srajce in tako poškodovali parket. Nekdo si je med svojimi bivanjem privoščil tudi izlet nekam k morju, v bloku pa je v sobi pustil okno na stečaj odprto. Ponoči je deževalo in veter je v sobo nanesel pravo jezero.«

»Se je še kaj zanimivega dogajalo v »tvoji dobi«?«

»Poleti smo imeli poleg vratarke službe, ki je močno šepala, tudi težave s tistimi študenti, ki so čez počitnice ostali v Naselju. V našem bloku se je formiral pravi kvartopirski klub, kjer so v neki sobi igrali kot v Monte Carlu. Igrali so na starih mizah in to kar za čedne vsote.«

»In kako ste igralnico odpravili?«

»Nekaj študentov te baže se je odse-lilo, druge je obravnavala disciplinska komisija, tretji pa so se zresnili.«

»Kaj si želiš, ko premišljuješ o ne-discipliniranosti?«

»Da bi ne bil predsednik študentskega bloka, temveč komandant kasarne. Potem bi stanovalci ne metali odpadkov skozi okna.«

Bsl.

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

Prispevek na temo:

PUNCA, ALI GREŠ?

Današnji družabni ples je doživel v svetlo ogromen razmah. Razdelimo ga v dve skupini, ki sta si le toliko sorodni, da v obeh primerih plešemo v dvoje. Pri plesu gojimo predvsem družabnost in estetsko izvajanje posameznih gibov, zgolj mehanično gibanje in estetsko pravilno izražanje posameznih plesnih figur. Iz tega izhaja, da ne more ustrezati v vsakem primeru estetskim in moralnim v družbi uzakonjenim normam.

In če se končno vprašamo, zakaj naj bi bil ples tudi šport, odgovorimo na to prav lahko, ker je vežbanje in poraba mišic enako važna kot pri vsakem športu. Erotični užitek je potisnjen v ozadje in na njegovo mesto stopa športni užitek z željo doseči popolnost v kretnjah. Tudi za športni ples so predpisana pravila mednarodno uzakonjena in ga lahko primerjamo z najboljšimi športi, kot so kotalkanje in umetno drsanje.

Ljubljanska plesna šola, ki jo vodi mojster Jenko, je v svojem konceptu orientirana predvsem na družabni ples. Vsako leto obiskuje plesne tečaje 3000 do 3800 učencev s približno 45.000 obiski. Največ od tega je prav srednješolske mladine in študentov. Tuji študentje, ki študirajo pri nas, so celo najbolj prizadevni. Zanimivo je, da kažejo izredno zanimanje za naše domače plesne (polka, valček), ker pravijo, da se pač modernih plesov lahko nauče doma.

Dolgo časa je bil družabni ples tretiran pri nas kot manjvredna oblika izživljanja. To je delno posledica starih nazorov, v veliki meri pa dogodkov, ki nikakor ne sodijo na plesne prireditve. Še celo v bližnji preteklosti so na vseh mladinskih plesih točili alkohol in tako je mnogokrat prišlo do neželjenih izgrede, ki so blatili ugled celotne mladine, tudi tiste, ki se je prišla na ples kulturno zabavati.

Ze dolgo je praksa v naših plesnih tečajih, da se poleg golih plesnih korakov in figur učimo tudi osnov lepega vedenja. To se sicer malce čudno sliši, ampak resnica je, da čeprav je nekdo pri dvaletnih, mu je bonton še zmerom tuj. Mnogokrat slišimo, kako pride fant dekletu prositi za ples malce preveč po domače: »Punca, a greš?«

»Naš cilj,« pravi mojster Jenko, »ni, da bi mladino naučili in jo silili s staromod-

no meščansko uglajenostjo, ampak želimo, da bi bili med mladimi odnosi sproščeni, vedri in hkrati v mejah etike in estetike. Šola bi morala dati dijaku poleg telesnih spretnosti v okviru telesne vzgoje tudi osnove družabnega plesa. Tu obstajajo vse možnosti, da se organizirajo plesni tečaji na dostojni ravni. S tem bi tudi sred-

nješolski plesi po ljubljanskih šolah lahko spet zaživeli. Vzrok, da so bili ukinjeni, je prav ta: pomankljiva družabna in plesna kultura.«

»Moderni« plesni ritmi, ki so v bistvu muhe enodnevnice, so postali danes osnovni repertoar nekaterih plesnih ansamblov. Redko slišimo na kakem plesu v Ljubljani domačo polko, če se pa že »izjemoma« zaigra, vidimo plesati vse drugo, samo polko ne. Kdor si jo drzne zaplesati, je v hipu predmet posmeha, češ, glej ga kmeta. Nismo proti modernim ritmom, daleč so že časi, ko sta dedek in babica začudeno gledala »nemoralne« swing, žalostno je le, da nas je sram vsega, kar le malo diši po domačem.

Pravijo, da v Ljubljani manjka plesnih dvoran. Mogoče je to res. Kaže pa, da so v Narodnem domu, kjer so bile pred leti zelo obiskane plesne prireditve, morali ples letos opustiti, ker ni bilo obiskovalcev. Verjemi, če moreš!

Tempora mutantur! Na visoki šoli za telesno kulturo so uvedli kot fakultativni predmet tudi pouk plesne vzgoje. Verjetno so res prav profesorji telesne vzgoje poklicani, da mlade ljudi poleg telesnih spretnosti nauče tudi osnove ritmičnega gibanja po glasbi, saj je ples konec koncev tudi šport. Le če bomo pristopili k problemu resno, bodo tudi rezultati zadovoljivi; nikogar ne bo več sram izreči tistega: »Ali boš plesala z menoj?«

I. MARENK

Zgodba o neki seji

Dogodilo se je, da je bil Huck povabljen na sejo. Kako in zakaj, tega mi ni povedal. Predstavnica domske skupnosti (katere, tega mi Huck ni povedal) je čutila potrebo, da skliče sejo. Nanjo je povabila upravni odbor tega internata in še nekaj »neprizadejanih« ljudi.

No in tako se je ubogi Huck znašel na seji sami. Sedel je nedaleč od predstavnice domske skupnosti. »Poškili!« je na kos belega papirja, ki je ležal pred njo. Z muko je prebral:

DNEVNI RED:

1. Problem hrane
2. Zakaj niso R. F. dovolili prisostvovati seji upravnega odbora
3. Zakaj se zanika resnica o stanju v internatu pred predstavniški tiska. (Tukaj je Huck polglasno zakašljajal.)
4. Plesne vaje
5. Odhodi in prihodi gojenk v internat ob praznikih
6. Pomivanje posode pri prvem zajtrku.

Predstavnica domske skupnosti je prebrala dnevni red. Predsednik upravnega odbora, upravna internata in vzgojiteljice so vse točke obšli, kakor mačka lonec vrele kaše. Tukaj je Huck spoznal, da ima vdova prav,

češ da imajo »starejši« prvo in zadnjo besedo in da se jim ne sme ugovarjati.

Pri šesti točki dnevnega reda se je zvedelo, da so gojenke pri zajtrku v uniformah in da gredo z njimi na prakso. Predsednik upravnega odbora je pripomnil, da to ni dovoljeno ter je celo kaznivo nositi uniforme izven delovnih prostorov, najmanj pa še na cesti. Seveda je tukaj predsednik pozabil na slačilnice, katerih bolnica ne zmore. Toda vse bi še bilo v redu, če ne bi Huck takrat opazil, da zraven predsednika upravnega odbora sedi glavna sestra bolnice — in to v UNIFORMI.

Nazadnje je predsednik upravnega odbora zaključil sejo z besedami: »Zahvaljujem se za sodelovanje. Zares sem vesel, da smo prešli na drobne probleme. DROBNE?! Tukaj je Huck »skremžil« ustnice in zakašljajal. Za njega vsaj prva točka dnevnega reda ni bila »drobna« problem. Ni in ni mogel verjeti, da je seje konec. Kaj so pozabili na ODNÓSE V INTERNATU med strokovnim osebjem in gojenkami?! In še nekaj je bilo, kar je Huck potrjal: predsednica domske skupnosti, ki je zastopala želje gojenk, je zahtevala razrešitev. Huck jo je razumel.

Vsaka podobnost s sestankom v domu srednje medicinske šole v Mariboru je zgolj slučajna.

B. K.

Dopisniki

Težave kmetijskih šol

Ko sta kmetijska srednja šola v Mariboru in vinogradniško sadjarska šola v Svečini še imeli svoja posestva, so na njih profesorji in učitelji obeh šol z dijaki opravljali razne praktične vaje. S tem, da sta šoli odstopili svoja posestva »Agrokombinatu« v Mariboru, sta se znašli pred problemom, kako izvajati praktični pouk, ki sta ga po sedanjem učnem programu dolžni nuditi dijakom.

Jasno je namreč, da je povezava med praktičnim in teoretičnim poukom vsekakor potrebna. Zastavlja se vprašanje, kako naj absolvent kmetijske srednje šole v Mariboru in vinogradniške sadjarske šole v Svečini dela v določeni kmetijski organizaciji kot strokovne kmetijski delavec, ne da bi poprej sam na praktičen način poizkusil, kako obrezujemo ali cepimo sadno drevje, krmimo živino, obrezujemo v vinogradu itn.

Pripravlja se verifikacija za kmetijske šole, ki posebej določa, da morajo imeti te šole v svojem sklopu tudi šolske delavnice ali pa vsaj ustrezne objekte, kjer je mogoče izvajati praktični pouk. Če obema šolama pristojni organi ne bodo zagotovili možnosti, da bi lahko svojim dijakom nudili praktični pouk, bo prišlo do vprašanja nadaljnega obstoja šol.

Posledice odvzema položaja poklicnih kmetijskih šol bi bile zelo hude, zlasti še zato, ker kmetijska srednja šola v svoji devetdesetletni tradiciji vzgaja kmetijske tehnike, vinogradniško sadjarska šola v Svečini pa prave vinogradnike in sad-

S tem v zvezi velja opozoriti tudi na to, da sta obe šoli uvrščeni med vajejske šole s periodičnim poukom, kar pa vsekakor ni pravilno. Obe šoli namreč delata v drugačnih pogojih in vzgajata drugačne strokovne delavce kot vajejske šole. V takšnem položaju pa nista samo ti dve kmetijski šoli, temveč tudi vse druge tovrstne šole v Sloveniji.

Vse to je proučila okrajna gospodarska zbornica v Mariboru in nato sklicala posvetovanje, katerega so se udeležili še predstavniki »Agrokombinata«, kmetijske srednje šole v Mariboru in vinogradniške sadjarske šole v Svečini. Glede na sedanje okoliščine so sklenili, da bodo obema šolama dodelili nekatere manjše objekte in nekaj zemljišč, da bosta tako lahko zagotovili svojim dijakom možnost praktičnega usposabljanja. Imenovali so tudi posebno komisijo, ki bo te probleme podrobneje strokovno proučila in predlagala ustrezne ukrepe.

PIKO VENE

Problemi 12

Najnovejša številka Problemov je vsebinsko sila raznorodna. V praznem delu prevladuje vojna tematika, s katero v reviji nastopata Tone Seliskar in Matevž Hacc. Prvi objavlja krajši odlomek iz še ne objavljenega romana Noč in svitanje, drugi pa zaključuje svojo v prejšnji številki započeto novelo Intendant Ciril. Za oba je značilna realistična pripovedna tehnika, ki pa se pri vsakem od njiju za-
držuje v zelo različnih motivnih in oblikovnih sferah. Medtem ko je Seliskar dopajanje postavil med jeziške zidove, v kateri se med poglavitnimi sredstvi zlasti uveljavlja dialog, pa se Hacc zadržuje pri nizanju zunanjih dogodkov, pri sila preprostost popisovanju zgod in ne-
zgod mladega partizana, ki se nazadnje odloči, da bo s svojo ljubeznijo osrečil petintrideset-
letno vdovo. Kljub temu, da je Seliskarjev odlomek marsikje preprostobeseden, čustveno prenapet, deklarativni in premalo elementar-
ni pa je v primerjavi s Haccovim tekstom ter kulturno jezikovno na večini pripovedovanja naravnost klasičen. Osrednje prizmo dejanja v številki predstavljajo tri grolesko obarvane črte Vladimirja Kavčiča, ki po svoji zasnovi in zunanji obdelavi sodijo v okvir tiste du-
hovne orientacije, ki jo je pisatelj nakazal že v svojo novelo Babilonski stolp. Jedri in tra-
gični podton njegovega pisateljskega sveta ka-
že na neki specifični odnos njegove ustvarjal-
ne zavesti do resničnosti. Ta odnos je, posebno
tam, kjer dominira fantastična vizija sveta,
prag kufkovsko zaostren in predstavlja v so-
dobi slovenski prozi afirmacijo novih pripo-
vednih možnosti. Krajšo črtoico (Platnarjev
radio) objavlja Otmar Knap.

Poezija je že stara slabost revije Problemov. To pot jo zastopajo Henrik Zbil, Aleš Savin in Rudi Miškot. Večino pesmi označuje izpo-
vedna neobjavljenost. Tu in tam je sicer čutili pristno doživljanje, vendar le-to skoraj nikjer
ne doživlja adekvatne pesniške upodobitve. Se
najbolj uspele so nekatere pesmi Rudija Mi-
škota, v katerih je čutili prizadevanje po me-
taforično razgibanju in tudi motivno dokaj
samosvoji pesniški izpovedi. V kritično publi-
cističnem delu revije izstopata predvsem pri-
spletka Staneta Saksida Hipoteze o pospešenem
razvoju družbe in kritika nove Kočbekove
pesniške zbirke Groza Borisa Paternjave.

Saksidov članek ima namen seznaniti bralce
z nekaterimi hipotezami ameriških sociologov
o pospešenem razvoju družbe. Pravzaprav gre
za hipoteze o kvantitativnih zakonitostih iz-
ključno tehnološkega razvoja (razvoja proizva-
jalnih sredstev), ki se omejujejo na posvem
mekanizmo naštevane, seštevane in razlago
posameznih indikatorjev (tehničnih izumov,
kolonije proizvedene energije na prebivalca,
hitrost človeške gibanja ipd.) tega razvoja.
Samo kot take bi te hipoteze utegnile biti še
kar zanimive. Posnem nezamisljeni pa ostajajo
apokaliptične aplikacije teh hipotez na analizo
družbene stvarnosti. Žal avtor zaključuje svoj
članek le z zelo splošno ugotovitvijo o »mož-

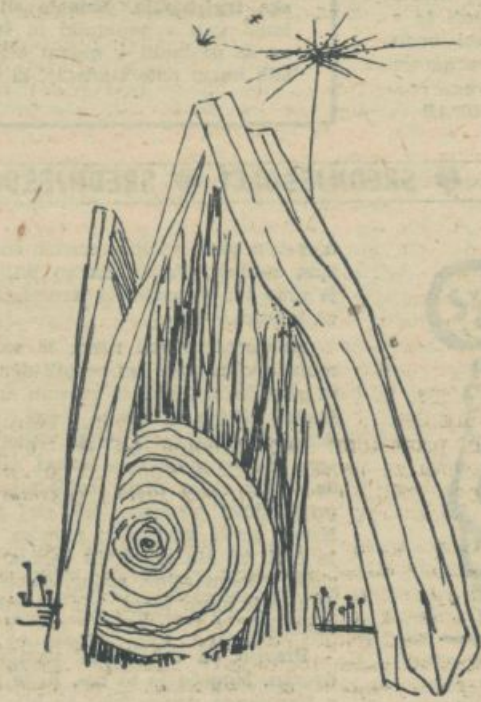
nosti izpolnitve historičnega materializma z
eksaktnimi hipotezami o kvantitativnih razmer-
jih.«

Citatološki princip Paternjave književne kri-
tike sicer skrbi za kar največjo pozornost, ven-
dar pa hkrati vodi v cenenost in vseskozi diši
po predavanju. Kompaktnost struktura bi nje-
govi kritiki dala večjo prodornost, zlasti še,
ker imajo mnoge Paternjave ugotovitve in
sodbe brez dvoma potrebno težo in veljavnost,
saj izpričujejo avtorjeve široke razglede na
literarno teoretičnem področju in so podprte
tudi z ustreznimi dokumentacijami.

Citatomanija, ki se ji pridružuje tudi ne-
kakšna po silni znanstvenosti, pod crto podprta
z različno znanstveno in drugo literaturo, je
značilna za polemično zaostreno oceno Borovih
Daljav, katere začetek je izšel že v eni prvih
številki Problemov in jo avtor Janez Dokler v
pričujoči številki po daljšem premoru zaklju-
čuje.

Zanimive rezultate bi lahko dala tudi anketa
Bralci in revija, če bi temeljila na drugačni
razporeditvi anketne snovi, kot je. Anketa bi
bila smiselna in tudi bolj upravičena, če bi
v enaki meri upoštevala vse slovenske revije.
Ob sedanjih, pretežno na eno revijo usmerjenih
anketi so izločeni mnogi elementi, ki bi omo-
gočili enakovredno primerjanje med revijami
glede na ocene in interese bralcev. Zategadelj
je tudi za same Probleme v veliki meri zgolj
pesev v oči, saj jim ne omogoča kolikor toliko
realne presoje ugleda revije med bralci. Iz an-
kete se da tudi razbrati, da so bili anketiranci
v glavnem študenti, čeprav so v anketi naved-
eni različni socialni sloji. Med ocenami in
poročili zasledimo med drugim sicer tudi oco-
no Pretnarjevega filma Samorastniki izpod
peresa Staneta Bernika in poročilo I. festivala
sodobne komorne glasbe v Radencih, ki ga je
prispeval Kristijan Ukmar, medtem ko Matjaž
Kmec objavlja daljšo oceno koroške književ-
ne revije Mladje 5, ki je po ocenjevalčevem
mnenju »s to številko dosegla raven, kakršne
slovenski tisk na Koroškem zlepa ne pozna«.

N. G.

Jože Meglič: Vinjeta

BORIS PAŠ

**Drug drugega -kakor je kdo na vrsti-
odtrgajo, pahnejo čez prag, naj tava
sam. Potem ga gledajo izza zastorov in
čakajo jutra. Jezi jih njegova trmo-
glavost, ker se vedno znova in znova
pobere. Vendar vedo, da imajo prav in
zato jih vsakič prijetno zaščegeče v grlu.**

Avtor novele se je rodil 1941. leta v Berlinu. Sedaj študira
na pravni fakulteti v Ljubljani. S krajšimi novelami in črticami
je že v gimnazijskih letih sodeloval pri reviji Mlada pota; pred
dvema letoma se je prvič objavil na straneh Naše sodobnosti.
Od takrat dalje je stalni sodelavec te, zdaj v Sodobnost pre-
imenoovane revije, pri kateri so ga pred kratkim izvolili tudi
za člana širšega uredniškega odbora. Sedaj pripravlja izdajo
svojega prvega romana.

Prihajala je po hodniku ogledovaje si številke na vratih. V
pocasnem plesu se je bližala, ko je spet in spet zaokrožila k steni
in se vsakič odvila na pot v sredini. Gledal jo je. Odkriti narav-
nost. Iz čepa je potegnil cigareto in si jo prižgal; razkoračen je
čakal. Zadržala se je (ni mogla prikriti), začarala. Obotavljala se
je. Vendar samo za hip — začutila je, da je v klesčah. Morala je
naprej, saj ji je samo to preostalo.

»Kako si zapleten!« je vzkliknila, ko sta stopila s pločnika na
cesto.

Zapleten? In je ukradel vili in smreki na oglu ob koncu ulice
podobno, kakor bi dahnil k njima. Tam. Tisti večni tam.

»Ne«, je spregovoril, ko sta stopila na pločnik, »najenostav-
nejši človek na svetu sem.«

»Potem se pa razjasni!« je vzkliknila.

Hodila sta drug ob drugem kakor vsak na eni strani nedosež-
no visoko in dolge tipe.

»Greva k Petru«, je predlagal na zadnjem križišču.

Ugovarjala je. Milostno je dovolila, da jo je prosjčil.

»Ob tem času je tukaj zmeraj moja mama na turški. Nočem,
da me vidi!« se je šobila pred vhodom.

»Bom šel naprej, na izvidnico!« se ji je smejal.

»Saj je ne poznaš!« ga je zagovorila.

»Seveda jo — tebi je podobna,« jo je zagovoril nazaj.

»Mordre? Kaj je to?«

»Ugrizniti. Tebe dom...« Stijalo, oblika z lasmi se je sklonila
čezenj, da bi ji lahko za senca prijel glavo in si jo obdržal v na-
ročju. Ogorek je potlačil v pepelnik. — Tam. Tisti večni tam.

»Kaj mi hoče povedati?« Tako zatrepče grožnja.

Močkal je.

»No ali boš?« — »Hotel sem...« — Močkal. — »No — bo že kaj?«

Močkal je.

»Ti si pa res!«

»Povedati sem ti hotel...«

»Hotel sem, da sem se te silno zaželel... kot bi iztegnil roke
za letalom na nebu.«

»Kdaj se bopa videla?«

»Ti in toj večni kdaj!«

»Telefoniral ti bom.«

»Zaman. Me skoraj nikoli ni doma.«

»No kdaj pa potem?«

»Pa kaj hočeš od mene?«

»Kdaj imaš kaj časa?«

»Skomignila je. »Ne vem.«

»Pa telefoniral ti meni!«

»Imaš telefon?«

»Da, v službi.«

»Kakšen?«

»37-484. Sedemtrideset štirištoštirinosemdeset. — Si boš za-
pomnil?«

»Sedemtrideset štirištoštirinosemdeset.«

Gledališka melanholia

Gledališki človek potrebuje vrveža, potrebuje
neprenehni komunikacij vseh vrst, dialoga,
najrazličnejšega: pisano senzualnega in trezno
razumarskega, morda v večji meri ko drugi
(negledališki) smrtniki, prisilisti se mora v
presejanje »čistega« intelektualstva v sebi v
karseda vsestranska dimenzionirane in poglo-
bljene odnose, ki jih stvarja bodisi v zasebni,
intimni plati svojega bivanja, bodisi v oni drugi,
povnanjani, podružbljeni, kakor pravimo,
javni. Ločnice med prvo pa drugo platjo prav-
zaprav ni, so samo bolj ali manj trdne kohe-
rence. — Gledališko delo je pa že samo po
sebi negacija čistega, sleparskega zasebnosti,
je že samo po sebi uknjanje privatnih, kabi-
netnih relacij do bivanja. Izpovedna vsebina je
bolj ko kjerkoli druge resnična šele takrat,
ko preide v komunikacijo, ko gledališki gong
pogasi luči v dvorani, ko se edino igralce
pojavi na odru osvetljen — in ko kljub intim-
ni vsebini, ki jo ima tisti dve uri in pol iz-
povedovalci, preneha bivati in agirati kot po-
samezni zasebnik, in ko postane sleherni nje-
gova, se tako ponotrjena in abstraktna ak-
cija znenada družbena in ima tudi povsem
praktične ambicije v tem smislu. Pravzaprav
velja to za vsa oblike izpovedovanja. Igralec pa
ima to (ne)hvaležno sposobnost, da lahko (in
mora) komunicirati neposredno, iz oči v oči.
Njegovo izpovedovanje — najsi bo še tako
zasebno in specifično — mora tudi že zaradi
prisotnega gledalca biti vedno splošna rezul-
tanta tako njegove intimne specifičnosti (nje-
govih praktičnih življenjskih izkušenj, pa tisti-
kratnih, trenutnih življenjskih problemov, am-
bicij in perspektiv) kot literature, ki jo mora
(v dobesednem pomenu besede) »očeti« na
odru.

Gledališko delo se slednjokrat stvarja iz kon-
kretnih, praktičnih odnosov. Kolikor si tako
delo prizadeva dialektično negirati ekskluziv-
nost določene gledališke skupine pa določene
ekskluzivne grupe delavcev v smeri splošnej-
ših življenjskih dimenzij — tako znotraj kolek-
tiva kot tudi pavzen — toliko več velja. Ne
sme se pa nikdar izneverjati izpovedovanju pa
bojevitosti, napadatenosti in kritičnosti, s ka-
tero je sleherni izpovedovanje zaznamovano,
saj mora vedno imeti — če je angažiran in če
ima čiste namene — značaj revolte. Razpo-
znani znak gledališkega izpovedovanja, dialog,
mora pač vedno nositi polemični predznak.
Konkretna življenjska angažiranost zmora pač
edinoletno stvarjati bojevitost pa dialektične dia-
loga: vrvež, ne abstraktni, fidesiclovsko ro-
mantičen, v katerega slaboumnosti odveajo odr-
sko akcijo in jo poimenujejo z golim zvezdni-
sko-privatniškim bliščem, ampak tisti konkr-
etni, vsakdanji vrvež, to je tista gonilna sila, ki
sili gledališkega človeka v neprestano razpore-
janja, v neprenehno kritičnost: to je nujnost
vsakodnevnega komuniciranja s tujnimi skuš-
njami, s tujnimi oblikami bivanja, nujnost ne-
prenehnega sočutenja svoje osebnosti resnice z
resnico bližnjikov (ki se čisto razodeva — v
rezultanti — kot resnica splošnosti). Takle
dialog pa je znati tudi edini pravi embrio
odrskega dialoga.

Ko je takole gledališki človek mesec dni in
delj stran od običajnega komunikacijskega vr-
veža, ko se delj časa zaletava samo v svojo
osebno resničnost, ko je ves čas uklenjen je
v kabinetske monologe, spontano dobi določeno

kritično distanco takoj vsebin, na katere je
nazadnje naletel, kot odnos med dialogom
in monologom, med težem in zatišjem. In
navsezadnje šele zna v definirati tisto usod-
no praktično sociološko kategorijo, ki ga je
kot pojav že od nekdanjemirjala in begala:
provinco.

Rekel bi, da provin (kjer je stvarjalna
komunikacija ves časjeta v okviru stalnih
gostilniških omizij; kjer so vse resnice sploš-
no znane že od nekdanje kjer so potisnjene v
kompromisno spravnostjoje med seboj, v
spokojnost in prijetno miru) predvsem de-
generira polemičnega hla. Rekel bi, da kon-
kretna družbene akcijedne katere spada tudi
komunikacija na »umrskem« nivoju) sicer
res ne gre razmejevanje med provincialna in
centralna komuniciran ampak da gre pred-
vsem za bolešno intim vzmetirjenost in bo-
lezen, ki jo spočenja ina komunikacijskega
radlja in resnice, ki jo navadi vrh vsega
še tako splošno velja, da je komaj še
resnična.

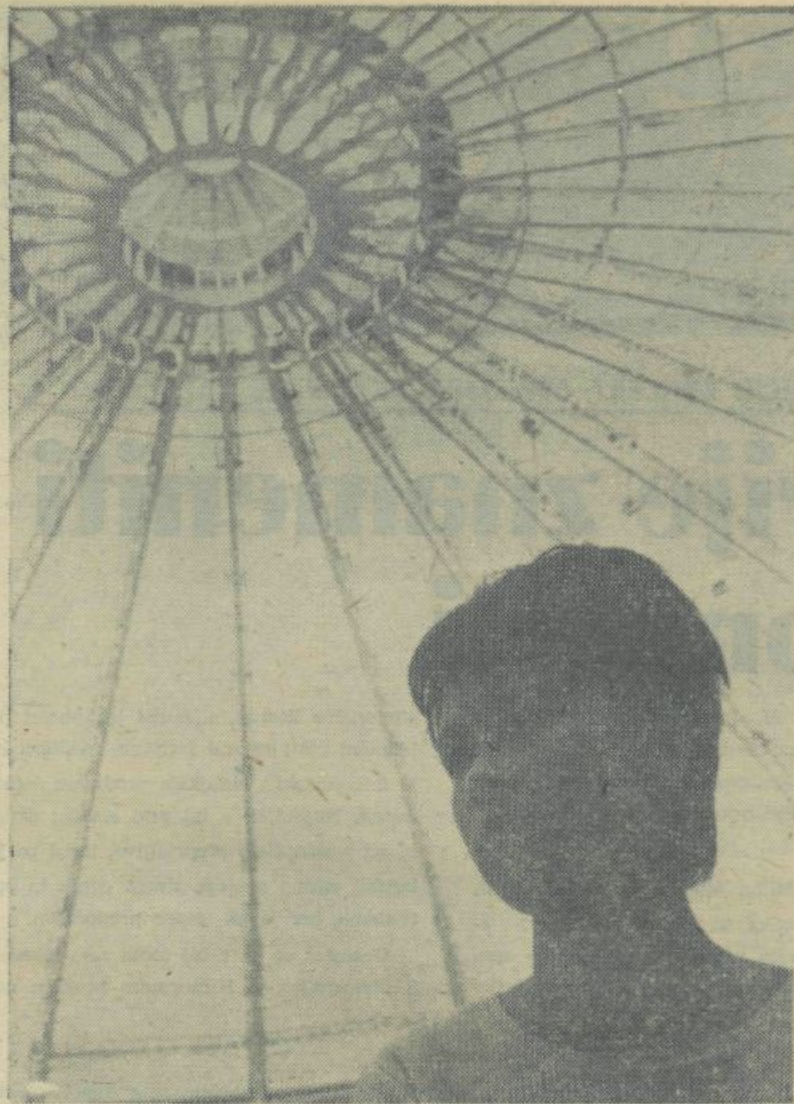
In tako s svojih prvih pozicij, ko te je
še obdajal vrvež, koj razumes navdušene
hvale tržaskemu gledalcu, ki je gostovalo v
Ljubljani (Othello) in v okvirih tvojih prejš-
njih komunikacij nismele niti kuriozitetne
veljave. Ko pa spoznaš splošni mentalni nivo
okolja, v katerem gledaš dela, si prisiljen
povesiti »lepoumnisko« gledališko kritično kop-
je in pisati o gledališki sumljivimi socialno-
dobrodelnimi besedah in ko vidiš, s kako
južno suverenimi argenti je Josip Vidmar
povzdignil predstavo, tote spoznaš, kako je
prav ob Othellu morda doživeti popolno raz-
krinkanje njegov negališki odnos do gleda-
lišča. Kar si ob preljh kritikah (Caligula,
Arhangeli niso avtomati Henrik IV. itn.) ko-
maj slutil, se je zdaj razkrilo do dna: Vid-
marjev »sijajni« okusjet, v meje goethejan-
stva in molierovstva, jih komaj uspe kdaj
razbiti, se je ob Shappearovi predstavi po-
kazal kot popolnoma raben in nečinkovit,
predvsem pa kot v oti negledališki in za-
stareli. Negledališki bi kot kdajkoli prej.
Vidmar je v kritiki — jemoma je pisal samo
o predstavi — čisto no povedal, kako mu
temeljno gledališko vso predstavlja sklad-
nost med telesno, govo in scensko kulturo,
torej predvsem forma metierske sposobno-
sti komedijantstva, vsnških substanc pa da
gledališče samo nimaa se gledališka kvali-
teta kaže v avtentični presaditvi literarnega
teksta na oder, ne v svobodni, sodobni
interpretaciji; da je reč gledališče le po-
ustvarjanje, suženjsko oklenjeno na literarne
resnice dramskega teat.

Ampak to že prebijaše dvojega razmisli-
nja. Razmislija si o mienju, v katerem gi-
dališče dela. Spraševal se o bistvu province.
Potem si se spomnilkušnje, ki je — zabiti
tipična.

Priz dobrini tremidni je goriski teater
uprizoril Hofmanovo vvede na Jutranjem
nebu s precejšnjo omo, ki je sicer dokaj
neodoljemo Hofmanovi tekstu nadela pre-
cej ostrih in doslednih humanističnih kate-
goričnih imperativov. Strani dveh lokalnih
»ideologov«, članov umiškega sveta, pa je
kot glas iz občinstva to prišlo mnenje, da
drama teko, kot je bilpostavljena, blati našo

revolucijo, da je torej idejno zmedena in ne-
varna tudi naši nadaljnji poti v socializem in
da jo je treba ali »popraviti« (idejno preak-
centuirati) ali pa vzeti iz repertoarja. V na-
sprotnem primeru da bosta že poskrbela, da
bo teater »ukinjen«. Gledališče je takoj pri-
pravilo — iz previdnosti kakorekoč — zaprto
predstavo za ideološko komisijo okrajnega ko-
mitetja, da bi se stvar razjasnila. Pokazalo se
je, da v predstavi ni nič, kar bi našo revoluciji
zmanjševalo ugled. Posledica je bila ta, da so
predstavo obdržali v repertoarju. Zdal namreč
preprostega ljudstva — kakor je bilo rečeno
prej — ne bo pohujševala. Značilno je to, ka-
ko takile ideologije v imenu ljudstva to ljud-
stvo podcenjujejo in kako skrbijo za njegovo
usodo, ne da bi mu pustili, da bi samo imelo
kako besedo. Iz tega sledi, da se ljudstvo deli
med tiste, ki vedo, kaj je idejno in kaj ne
pohujšljivo, in med tiste, ki tega ne vedo; med
tiste, ki delajo, in med tiste, ki skrbje, da bi
delo prvih ne motila nobena stvar. Noben pro-
blem. Da bi čimveč delali — prvi — in čim-
manj razmišljali. Zanimivo je pri vsej stvari to,
kako je dvojica dogmatično prenapetih in re-
ligiozno stražarskih ideologov sposobna dajati
skupini bojevitih umetniških ustvarjalcev idej-
no nezaupnico (in to ne med štirimi stenami)
in kako lahko grozi z ukinitvijo teatra, ne da
bi se bila za trenutke pripravljena obdržati
na nivoju fair polemike, ko je že ves razgovor

Portret
Foto:
Pavel
Kolavčič

tako krčevito postavljala na dejstvo praktične
politične moči in nemoči. Iz tega konkretno
izvira konsekvence, kaj da si pod sodobno
kulturo »ideologije« take vrste predstavljajo.
Mogoče »Charlesjevo« teta, kakor trga v nedeljo
popoldan v zeleni travici »Zlaminsko rožo«. Kaj
se zgodi, če takile metafizični po naključju
zaidejo v gledališki svet, ne da bi imeli naj-
manjšo idejno kvalifikacijo za to, in dobijo
v roke krmilo nekega gledališa!

Provinca se ti je pokazala pred očmi skupaj
z vsem zakulisjem privatniških intrig in idej-
ne bojevitosti, ki ima eno samo ambicijo, pa
še ta je karseda uspalvala: iz korenin iztrebiti
vse, kar skuša od daleč motiti idilo njihove
vsesplošne pomirjenosti z vsem.

Humanistični imperativi pa je vendar ostal,
kljub protestom: neprenehoma se je treba
zavzemati za ustvarjalno človečnost in jo ob-
varovati vseh metafizičnih posiljevanj kakršne-
koli totalitarne vrste.

Postal to je nerodno: tolikokrat si ga že
povedal. Prejšnje ambicije so postale ničve.
sit si bil lastne resnice, sit ambienta, ki je bil
načelno proti bojevitim dialogom. Vrnil si se
spet v vrvež. Nazaj, da boš lahko šel naprej.
Za spopad — ne da bi bil dovolj pripravljen
— v mestu samem nisi imel dovolj ugleda in
praktične moči.

ANDREJ INKRET

FILM

SREČNO, KEKEC

V glavi filma preberemo, da naj bi bil srečno, neke
filmska pripovedka po motivih Vandotovih povesti.
Po drugi strani pa tudi vemo, da je bil film namenjen
mladini ozroma otrokom.

Priznava, smo torej v resnici pripovedko, ki bo
posledja v bogati svet črtoke fantazije, ki bo napena
in razgibana, pa kljub temu vseskozi jasna in logična
»otrokov« fantazija ima svoje, se kako trdno logiko! in
ki nas bo naposled tudi z nečim notranje obojevala.

Toda dogajanje filma Srečno, Kekec je fantastično
in obenem tudi ločeno samo do Kečkevega srečanja s
Pehto: v tem trenutku pride namreč do odločilnega
preobrata: celotno filmsko dogajanje postane nenado-
ma povsem realno, do sem speljana niti fabule se iz-
gubijo in nadaljnja pripoved je samo še razdrobljen
mozaik slučajno naziranih dogodkov. Edino, kar osta-
ne pri tem še domisljiva, je osnovni motiv filma: po-
vrniti Mojci izgubljeni vid. To je hkrati tudi edina
vez, ki spaja nadaljnjo pripoved. Pa še ta osnovni
motiv (ki je že v svojem zametku zahteval precizno
in domiselno obdelavo, da bi bil v resnici lahko po-
stičen) postane sredi realnega okolja že kar obupno
osladen in sentimentalni, po drugi strani pa zaradi
svoje fantastične obarvanosti kot edini smisel nadaljn-
jih dogodkov netočnostmi in gledalci zloži vseeno
od zunaj. Nezdružljivost pravičnega motiva z real-
nim življenjem postane odina. Povrh tega pa pridobi
tudi sama pripoved novo smer: etično ozadje Kečke-
vega sklepa, da bo odzvalil Mojci, in s tem tudi nje-
vega celotnega ravnanja, je izgubljeno, postavi pa se
etični problem v odnosu med Kekecem in Pehto, ki bi
ga bilo treba razrešiti. Kljub temu so avtorji filma
delali na prvotnih poročilih in gradili svoj film še
naprej na začetni zamisli. S tem so zagrešili vrsto ne-
odpušljivih napak:

Razvoj dogodkov okoli Pehte je popolnoma nera-
zumljiv, spopad med Kekecem in Pehto (ki bi bil že
po najpreprostejši pameti popolnoma nemogoč) je se-
veda netočnica in tako samo se povečuje zmeda, neje-
na je etična vrednost Kečkevin dejanj in s tem celot-
ni profil tega lika (ki se v skrajni konsekvenci lahko
izkrivi tudi do stopnje zgolj malega domisljajca), celo-
toto filmsko dogajanje se razvodi, je brez napetosti
in dinamike, navrženi problemi pa ostanejo neraze-
šeni. Vse to so avtorji filma še podkrepili s svojo
pripovedo in izrazno nedomiselnostjo. Tako sloni dra-
matičnost dogajanja zgolj na zunanjih učinkih (in si-
cer od zaklepanja in razbujanja vrst, neprestanega
beganja in lovljenja, ki je brez vsakega smisla — saj
je Pehta navsezadnje zgolj preganjana dobrotnica,
ženaka — do ruvanja za stiklenico z zdravilno teko-
tino, ki je po neki čudni — da ne zapismen smeiti —
logiki največja Pehtina moč (!) in s katero Pehta po
prav tako nerazločljivem naključju na noben način
neče pomagati Mojci: balje sicer iz jeze (!), ker jo je
slednja zapustila). Tu se dopolnjeva turkulna, negled-
niško prikazovanje pokrajine, Kečkevo prepevanje (ki
je v nasprotju s prvim Kekecem to pot čisto neorga-
nsko, zelo nasilno pritaknjeno filmu in ni zato nič
drugače kot navaden kit), ukanje ipd., kar vse skupaj
ne pomeni drugega, kot da avtorji nameravajo za-
resničeno akcijo, kaže pa na pomanjkanje domisljije in
ustvarjalnih moči avtorjev. Notranje napetosti ni
nobene.

Kamera je v filmu neustvarljiva in brez kakršnih
koli izpovednih ambicij. Z izjemo enega samega prizo-
ra (trenutka, ko Mojca spregleda, tu je čutili nekaj
poezije) je ostala na ravni najpreprostejšega pripove-
dovanja, ob katerem so se celo vrzeli posnetki, velika
rednoti. Na isti ravni je ostala tudi montaža. Dialogi
so pisani skrajno površno, kjer je slaba (dobra prav-
zaprav niti ni mogla biti, ker za to ni bilo osnove
že v samem scenariju). Scenografske rešitve so od Ke-
čkeve naloge do Pehtinih aparatov neokusne, vito-
ma neprimerne in samo potrjujejo slabosti že ome-
njene povezave med pravilico in stvarnostjo v filmu.

Kaj so nam imeli avtorji filma povedati, ni jasno:
osrednji problem filma je ostal nerazrešen (odnos Ke-
kec — Pehta).

Film ni pripovedka (ker je preved realen), za otro-
ki je nezanimiv (ne more se živjeti vanj, ker je brez
fantazije, ker je neoplojen, ker je brez vsake resnične
napetosti), za odraslega gledalca je preprosto brez
vrednosti.

Ostane nam samo še vprašanje, kaj so hoteli avtorji
doseči s tem filmom. Pred leti (ni še dolgo, da se ne
bi spomnili) je isti režiser posnel prva Kečka. Film
je bil dober, vder in sproščen in pritegnil je gledalce.
Torej...

Prj tem seveda film ni več vreden.

INGO PAS

tihoča odplakuje s prsi. Potem opazi, da se pohištvo in predmeti
izvijajo iz brezoblične; plavajoče mehkohe, in potem vidiš, da je
bled svet poln parket. Prišlo je jutro, ki ti ni zanj in ki se tudi
ne meni zate.

Nekaj moraš početi, da te ne požre glava. In je vzel denar in
šel potkat vlačugo. Že pri vratih jo je urzi, kako je pri mizici
v kotu srebrala kavo in kadila. Medtem ko se ji je bližal, se je
silit z njenim telesom in si z nesramnimi predstavami burkal do-
misliljo. Pozdravil jo je in vprašal, če lahko prisede. Pokimala
je. Pogovor, zadržan in mučno živčen kakor zahteva vvertura. Potem
o staveh, ki sta jih splošni pozabljava. Stasoma se je razčlevala in
pokazala svojo darvo. Pocesnosti žargon, pridržen v prostostu. Za
zblizanje in kogum. — Previdno je namignila na denar. Pokazal
ji ga je.

»Ne da se mi več tu sedeti,« je rekel.

»Srček...?«

»Plačati!« je poklical natakarja.

Svinjarija, ne pa duševna higiena. Ponesnažen, umazan, zgub-
ljen se je vlekel domov. Vžile temu, da je gledal izlozbe in se
potapil v umikanje v gneči, ga je spet in spet izneverila misel,
da se je stresel od studa.

Tja! Nazaj tja!

Kakor na gnašno nazaj ogenj kurit in kozo toč, ovce zavračati
in pisčal rezat — kakor zvečer na skalo k morju sedet, da te polni
butanje zakasnelih valov in mamilja razsvetljava parnika, ki vozi
mimo, in pokaljšajoči glasovi pod šotori in vznemirljiva glasba od
plesišča pri drugemu pomolu... kakor sapa popja ustnice in
napenjanje drstja prsi, predano žarenje svetov oči in nenadejani
dotiki večje dlani od večjo dlan — in nagli umiki... kakor stre-
sanje kritic s pentljo in glava pošev razigrano spogleduje in znak
priprtihi oči, sproščena v nerazločljivem zanosu k nebu in pobešana
v samotni muki, ker se nevarjena bližine še ni naučila dati... kakor
jagoda za jagodo, hip za hipom — se maje groza, temen od soka...

Vseeno je. Ko vstaneš, se že večeri. Ko ležesh, se že dani. Kakor
obsojen na dosmrtno sedenje pri točilni mizi v baru. Pevka z
izrabljenim atomi, glasne družbe in pajkasti samotari in pri-
žemanje v temi... kakor glavobol zmeraj enolično eden in isti pro-
gram arlistov, čarovnikov, komedijantov, eksotičnih plesalk in na
koncu za poobede postan-strip-tease...

POL URE PO PREDSTAVI

PETER BOŽIČ:

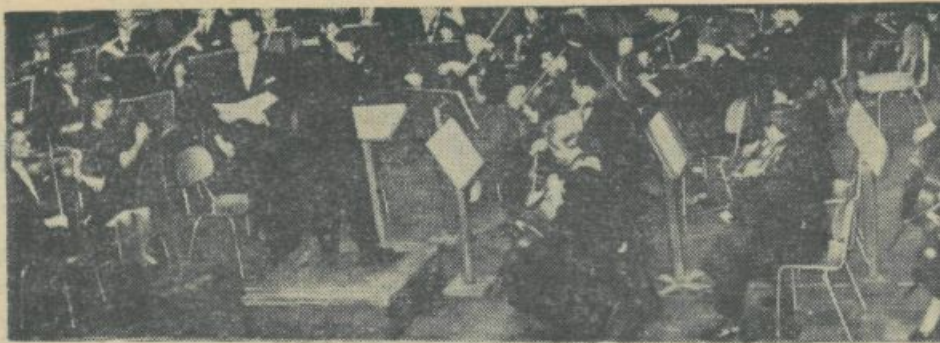
S tem Božičevim delom je Odr 57 otvoril svojo letošnjo dramsko sezono. Tako je že s prvo predstavo potrdil svojo dosedanje prakso, po kateri je vselej imela na njegovih deskah pomembno vlogo prav sodobna slovenska dramatika. V tem vidim ne le eno izmed pomembnih vlog tega odra, temveč tudi tisti vzrok, ki daje Odru 57 v veliki meri njegov življenjski utrip in obenem še posebej prispeva k temu, da vzbujajo njegove predstave radovednost naše kulturne javnosti in pritegujejo občinstvo.

Božičev dramski tekst je po svoji vsebinsko idejni zasnovi revolt zoper tiste ne-dejavneže, ki se v strahu pred vsako akcijo, pa naj si bo to le njihov notranji boj, spopad s samim seboj, ki naj pripelje do njihovega notranjega očistitve, ali pa dejanskega, zunanja akcija, kot edini pogoj njihovega samouresničevanja in naposled tudi samoohranitve, umikajo v brezciljni oportunitizem in latentnost, skrbec pri tem edino le še za to, ali je dovolj poskrbljeno za njihovo varnost in udobno uživanje. Ost Božičevga dela je potemtakem namerjena zoper vse tiste, ki so jih svoj čas označevali kot malomeščančke in filistre, ki pa jih je še danes dovolj pri nas — zlasti med tistimi, ki se s svojo naprednostjo tako radi trkajo po prsih. Božičevo pero je pri tem resda brezobzirno, zaradi česar pa je lahko njegovo delo samo brezkompromisno.

V Kaznjencih se lepo očitujejo odlike in slabosti Božičevega pisanja, s tem pa morebiti v določeni meri tudi vsega tistega pisanja, ki postavlja v ospredje njegovo razumsko in idejno stran, v ozadje pa potiska njegovo človeško komponento. Tako je njegovo delo idejno izostreno (in zato za marsikoga neprijetno in boleče), v svoji notranji zgradbi pa logično brez napake in kljub temu duhovito koncipirano. Zato pa je psihološko nepoglobljeno in za igralca (kljub dobro napisanim dialogom) težko in nevhvalno. Od gledalca zahteva predvsem opredelitev, le malokdaj pa sproži v njem neposredno čustveno reakcijo.

Vse to se je odrazilo tudi na sami predstavi, ki sta jo kolektivno pripravila T. Slodnjak in M. Janžekovičeva. Izžarevala je premalo tistega posebnega fluida, tistega čustvenega obarvanega vzdušja, da bi jo mogel gledalec otipljivo zaznati in občutiti. Nasprotno so bili miselni preobrati drame skrbno zrežirani in so uspeli spraviti gledalca v presenečenje. Od igralcev sta najbolj ugajala B. Miklavc in B. Ivanc, ki sta svoji vlogi interpretirala najbolj doživeto in se tudi najbolj približala gledalcu. Resnici na ljubo pa je treba priznati (ne da bi hoteli s tem seveda zmanjšati njune zasluge), da sta njuna lika vendarle najmanj problematična in zato hvaležna za upodobitev. Istega pa ne bi mogli reči tudi za vlogi K. Mucka in P. Bibiča. Najbrž je bil to tudi vzrok, da nobeden od njih ni imel jasne predstave o liku, ki mu ga je bilo predstavljati. Oba igralca sta namreč svoja lika nepravilno zasnovala v prisiljeni in neprimerno eksplozivni glasni igri, ki je zabrisala poudarek tudi tam, kjer bi bil potreben. Vlogo Plesalke je igrala St. Drolčeva s posluhom za mejo primerne in neprimerne. Njenega fanta je predstavljala T. Slodnjak; ta nadarjeni igralec je uspel s svojo neusiljeno igro vnesti v svoj lik vsaj malo življenja. Njegova vloga je bila najtežja; saj je ta edini pozitivni lik zasnovan izrazito razumsko, tako da v celotnem dramskem poteku ne doživi nikakega razvoja. Zato je mnogo bolj orodje v pisčevih rokah kot pa životvorna figura. Obratno je vloga Stražnika nudila dovolj možnosti za razgibano kreacijo. J. Hočevar jih ni izkoristil. Njegova igra je bila mlačna, kar samo kaže na to, da se ni znal vživeti v svoj lik. M. Janžekovičeva je predstavila Slepo potnico z občutkom za tisto vsiljivost, katero ji je bil avtor namenil. Scena inž. arh. Sarca je bila ostro stilizirana in je učinkovala hladno. Vendar je sodila v okvir tega dela. I. F.

KAZNJENCI

SIMFONIČNI KONCERT ORKESTRA AKADEMIJE ZA GLASBO

Trije znameniti koncerti

V petek 27. decembra smo poslušali v filharmonični dvorani tri mlade soliste v koncertih Beethovna, Saint-Saensa in Liszta. Simfonični orkester Akademije za glasbo je dirigiral prof. Uroš Prevorsek.

Pianist Milan Mihelič iz razreda prof. Antona Ravnika, ki je igral 3. koncert v o-molu Ludwiga van Beethovna, se je spoprijel z enim od največjih del klavirske

simfonične literature. Solist je koncert po tehnični plati zaigral izvrstno, medtem ko je interpretaciji manjkala predvsem samozavest. Najboljši je bil prvi stavek; drugi ni bil podan čisto prepričljivo, tretji pa je izgubil večino svojega živega ognja in optimizma, ker je bil tempo prepočasen.

Orkester se je v tej točki zelo izkazal. S plemenitim in homogenim zvokom mu

je uspelo pričarati čudoviti Beethovnov svet, kar je nedvomno zasluga dirigenta.

Saint-Saensov koncert za violončelo in orkester v a-molu je v interpretaciji Franca Šilca iz razreda prof. Otona Bajdeta izzvenel bleščeče. Ker solistu tehnični problemi niso delali nobenih težav, se je lahko popolnoma predal muziciranju. Njegovo igranje je dokazalo, da imamo v njem nadarjenega čelista, ki se bo lahko visoko povzpел.

Orkester me v Saint-Saensovem koncertu ni povsem zadovoljil, saj bi kljub podrejeni vlogi lahko bolj sodeloval s solistom.

Tretji koncert, Franza Liszta koncert za klavir in orkester št. 1 v Es-duru, je virtuozno odigral Milivoj Šurbek iz razreda prof. Janka Ravnika. Mladi pianist je to izredno zahtevno delo zmogel z neverjetno lahkoto. Orkester in solist sta skladno prebrodila vrsto težav in nas očarala z igro, kakršno redko slišimo. Vendar je Šurbekovi igri do popolne umetnine manjkalo nekaj tiste čustvene prizadetosti, ki jo to romantično delo vsekakor zahteva. Brez dvoma pa je Šurbek pianist z izrednim tehničnim znanjem in ima vse možnosti, da se razvije v velikega umetnika.

IGOR LONGYKA

GLOSE

NA TEMO: SREČNO NOVO LETO

Novoletni sejem na Gospodarskem razstavišču je bil posebno značilen zaradi tega, ker se je organizatorju zdelo, da je s prav poklicno bistrovidnostjo domel zahteve potrošnika in mu je zato postregel z obilico kiča in drugega cenenega blaga, dosti manj pa je poskrbel za kakovitejšo ponudbo. Izkazalo pa se je, da potrošnik le ni tako brez posluha za dobro blago, saj je, če se lahko zanesemo na izjavo odbora za novoletno jelko v Delu dne 27. decembra 1963, segal predvsem po kakovitejših izdelkih, ki so zaradi velikega povpraševanja in majhne zaloge kaj kmalu pošli.

Sprevod dedka Mraza vsekakor ni bil najbolj veličasten; poleg muzike, grenadirjev in kavbojev se je v njem predstavilo tudi nekaj svetlo oblečenih devic. Dosti veličastnejši pa so denarji, ki so šli za to prireditev, saj se govori o sedemindvajsetih milijonih. Vsekakor bi bila za ta denar vsa zadeva lahko bolj pripravljena in izvedena; edina pozitivna izjema pri tem bi bila nemara le iluminacija, ki je bila kolikor toliko domiselna in bogata, vse ostalo pa je bilo naravnost diletantsko in provincialno.

Vsako leto znova uredništva nekaj dni ali tednov pred novim letom mrzlično iščejo novih, originalnih, enkratnih idej za praznično novoletno številko ali oddajo. Številka, ki jo bomo prebirali med prazniki, mora biti najzanimivejša, najrazburljivejša, naj... v letu in oddaja, ki jo bomo poslušali ali gledali nekaj ur ali minut pred novim letom mora biti enkratna, kot so enkratni trenutki, ki jih tedaj doživljamo.

Vsaj tako pravijo v uredništvih in mi se strinjamo z njimi.

Se posebej bi morali biti z zaključno oddajo v letu 1963 zadovoljni študentje: ljubljanska TV si je namreč svoj silvestrski program zamislila (verjetno malce pod vplivom ravno v sedanjem času aktualnega govorjenja, pisarjenja in razpravljanja o nekakšnih štipendijah, kreditih, študijskih

reformah in podobnem) čisto po študentovski.

Pravzaprav domiselno: študentsko življenje je vendar že samo po sebi primerno za veselo, novoletno razpoloženje. Saj vsi poznamo tisto poskočeno: Če študent na razjo gre, dobro pije, dobro je..., da ne govorimo o brucovanjih, pa o gostilnah in ponočnih ulicah, polnih prešernih študentov, ki se vesele življenja (kaj nam pa morejo, morejo, morejo...)

Toda ne. Naša TV nam je hvala bogu prizanesla z vsem tem vriskanjem, z brucovski zelenjavo, popivanjem starih bajt, profsorskim bradami in podobnimi rekviziti. Naša TV si je namreč študentovski življenje zamislila moderneje, v duhu časa: sicer pa, saj ste videli... kot v filmu.

Resnično je težko uganiti, kaj je uredništvo hotelo doseči s to oddajo.

Morda pa naj bi verjeli, da študentje arhitekture v resnici po ves dan sanjajo rišejo osnutke plakatov v svojih udobnih apartmajih, medtem ko se njihova dekleta dolgočaseno valja po vabljivih kavčih, jim od časa do časa zapojejo kako popevko in jih od časa do časa tudi bolj od blizu ispirajo pri delu? In ko bi to verjeli, naj bi postali dobre volje in morda drugo jutro, na novega leta dan, priredili po mestu demonstracije in zahtevali, naj se ukinejo vse štipendije, naj se pripravi ustavi gradnja novih študentskih domov in naj se študijski kreditni skladi porabijo raje za ustanovitev popevkarske akademije.

Morda pa so nam študentom z oddajo hoteli nakazati neslutene možnosti študentskega standarda v letu 64 in nas nanj že vnaprej vsaj psihično pripraviti, da ne bi bilo presenečenje prehudu?

Ali pa je vso zgodbo treba razumeti drugače, globlje, morda kot parodijo na študentovski življenje? Če smo jo že študentje lahko (s precejšnjo mero dobre volje in lahkovernosti) razumeli na ta način, pa tega ne bi mogli reči za vse ostale neprizadete gledalce.

Kaj pa, če je bila vsa oddaja le predigra za uspelo šalo na koncu, ko štu-

dent arhitekture za svoje delo dobi tudi prvo nagrado na konkurzu?

Ob novem letu je svoj piskrček (in ziro račun) pristavil tudi Ježek s svojim: Nič novega! Le ringa — raja, ki — kot vse kaže — večno traja. In kronika? Saljivi verzi (bolj saljivi kot verzi) govorijo o aferi Keeler in o skopskih ruševinah, o dallaškem zločinu in o uradniku Simi, ki je zaspal za pisalno mizo, o opatijskih popevkarjih in o rnovi ustavi, o prvakah nogometnega teatra in o ... (raje ne!)

Nekateri slovenski časopisi so tudi z zvišanjem cen novoletnih številki prispevali k boljšemu počutju občanov v prazničnih dneh. Kdo od dragih bralcev bi neki v mrzličnem prednovoletnem nakupovanju stiskaril tistih dvajset dinarjev več za duhovne dobrine, še posebej, če so ovite v praznično barvo. Tako so npr. zvišali ceno Delo, TT, Tovarish in Mladina. Toda ne kaže prezreti, da denar vsem uredništvom le ni tako ležal na srcu, saj so tudi Ljubljanski dnevnik, Pavliha, Vjesnik in Vjesnik u sriedu npr. izšli v povečanem obsegu, pa zaradi tega niso zvišali cene. Bržkone so v uredništvih teh časopisov menili: Za praznik ponuditi bralcu ob nespremenjeni ceni več strani kvalitetnega prazničnega branja. V tem se kaže posluh za želje bralca.

Toda ne gre samo za nerazumljivo računico nekaterih časopisov. Gre tudi za to, kaj so nam za več denarja dali. Recimo novoletna Mladina. Po hrupni reklamni na prvi strani, da bo novoletna številka izšla v kolorju, smo jo z zanimanjem pričakovali. Potlej smo pričakali: neokusno in neživiljenjsko barvno sliko na naslovni strani — na razglednicah in v koledarjih so mnogo boljše — na zadnji strani koloriranega ovitka, ki je ob ostalih straneh samemu sebi v napoto, pa pozdravlja bralca ljubka ščefinasta živalca iz Disneyeve knjige Svet narave. Reklama Mladinske knjige, v kolorju seveda. To pa je tudi vsa revščina najavljene-ga kolorja, ki je opeharil naša pričakovanja. Mnogo hrupa za prazen nič.

OBVEZNA PRAKSA PRED DIPLOMO

Nekaj dni pred novim letom je Ljubljana dobila nenavaden obisk. Po dolgih letih je prispe-la na obisk k študentom filozofske fakultete skupina šestnajstih študentk slavistike iz Moskve, ki jih je vodil prof. Balakin. S študenti filozofske fakultete so se dekleta zadržala več kot tri dni, domačini pa so simpatič-ne gostje iz Sovjetske zveze pospremi-li v nekatere najlepše kraje Slovenije. V Ljubljani so jim razkazali muzej NOB, ogledali so si neka ere fakulte-te, sprejel pa jih je tudi rektor univer-ze dr. Makso Šnuderl. V naslednjih dneh so si ogledali še Vrbo, Bled in Begunje, potem pa so nadalje ali pot v Postojno in Split, od tod pa so z vlakom odpotovali v Beograd ter na-to v Moskvo.

Srečanje z ruskimi študentkami smo izkoristili za kratek razgovor.

»Kakšne vtise ste dobili, ko ste prišli prvič v našo deželo?»

»Zelo dobro se počutimo,« so nam odgovorile v čisti srbohrvaščini, »mno-go stvari smo že videle, mnogo vtisov pa nam bo ostalo tudi na filmskem traku.«

»Kakšen je pri vas sistem študija?»

»Pri nas traja študij pet let. Štu-dentke južnoslovanskih jezikov študi-ramo deset semestrov jezika in knji-ževnost. Preden dobimo diplomu, pa moramo obvezno prakticirati eno le-to. Na naši fakulteti sta dve usmerit-vi: lingvistična in literarna. Kdor di-plomira na literarni usmeritvi, se na-vadno zaposli v založniških hišah in institutih, če pa diplomira na lingvi-stični usmeritvi, se zaposli v raznih zavodih kot prevajalec, znanstveni de-lavec. V primerjavi z jugoslovanskimi slavističnimi fakultetami je naš študij usmerjen predvsem v to, da se bodo-či diplomanti zaposlijo v znanstvenih institucijah, na jugoslovanskih univer-zah pa se šolajo bodoči prosvetni, pe-dagoški delavci.«

»Pri nas se mnogo govori o tem, da je v vašem visokošolskem študiju močna selekcija. Ta obstoji predvsem v tem, da so študijski pogoji preizpro-sni in posledice izgube pogojev za vpis v naslednji letnik zelo boleče.«

Morda čas večerje in restavracija nista najbolj primerna za razgovor, pa vendar so naši prošnji prijazne Moskovčanke rade ugodile ter posvetile nekaj trenutkov prijetnemu kramljanju.

»To ni tako hudo, kot govorite. Pri nas študentje, ki izgubijo pogoje za vpis v naslednji letnik, tako kot pri vas čakajo na naslednje leto. Razum-ljivo pa je, da so posledice težke tu in tam...«

»Katere tuje jezike pa se učijo dija-ki v srednjih šolah?»

»Vas bo najbrž zanimalo, da ni v učnem programu srednjih šol nobe-nega slovanskega jezika. Dijaki si lah-ko izberejo enega od teh: nemščina, francoščina, angleščina ali španščina. Slovanske jezike poučujejo le na vi-sokih šolah.«

»Zelo bi nas zanimal odgovor na vprašanje o ekonomskem položaju ru-skih študentov, predvsem o načinu štipendiranja.«

»Na to vprašanje bi vam lahko od-govorila le delno, kajti odgovor bo veljal za način štipendiranja študen-tov družbenih ved, se pravi študen-

tov fakultet, ki se ukvarjajo s študi-jem jezikov in ostalih družbenih zna-nosti. Torej ima študent, ki nima pre-možnih staršev, pravico do državne štipendije. Višina štipendije je bila še preteklo leto klasificirana po let-nikih ne glede na študijski uspeh. Ta-ko je prejel študent prvega letnika 29 rubljev, drugega 32 rubljev, tretjega in četrtega 35 rubljev in petega letni-ka 42 rubljev. Z letošnjim letom pa smo uvedli enoten način štipendira-nja, tako da prejme vsak študent brez ozira na leto študija 35 rubljev.

»Kaj pa npr. podjetje ali tovarne, morda tudi te štipendirajo študen-te...?«

»Kot sem že omenila, velja ta način štipendiranja za študente družbenih ved. Sicer se pa ne razlikuje dosti od načina štipendiranja na tehniških fa-kultetah. Le redka so podjetja, ki študente štipendirajo. Mi rešujemo

problem visokokvalificiranega kadra kompleksno, zato tudi vplačujemo do-ločen procent denarja v poseben sklad, namenjen štipendijam. Prav za-radi tako kompleksnega načina šti-pendiranja pride do enakomernega in racionalnega razmeščanja strokovnja-kov.

»Kako pa je z vpisom na vašo uni-verzo? Imate morda omejene vpise?»

»Konkretno na filozofsko fakulteto se lahko letno vpiše 1000 študentov. Če se npr. prijavi 2000, imamo pose-ben izpit, ki še bolj kot že predhodno opravljena neke vrste matura preizku-si splošno razgledanost kandidata, oceni kvalitete študenta in odloča o možnostih vpisa na univerzo. Da ne bo pomote, ta številka 1000 pomeni numerus clausus samo za državljane Sovjetske zveze. Tu niso upoštevani tuji študentje, ki so prišli študirat v našo državo.«

»Omenili ste tuje študente. Ali bi nam povedali, kdo so ti študentje in kako so se živeli v novo okolje?»

»Pri nas študirajo predvsem stu-dentje iz arabskih in afriških držav, uče se ruščine. Tisti pa, ki so že ab-solvirali ruski jezik, pa poslušajo pred-avanja na različnih fakultetah. S tu-jimi študenti smo uspeli vzpostaviti prijeten stik, tako da enkrat mesečno predstavniki določene države pred-stavijo besedo in pesem njihove do-movine.«

»Ko smo že pri pesmih in plesih, bi povedali še kaj o zabavi ruskega stu-denta?»

»Zelo je podobna vašim zabavam. Radi plešemo, pojemo, obiskujemo ki-no in gledališče. Mogoče je majhna razlika v temperamentu in plesih, si-cer pa je to razumljivo, saj so regio-nalne razlike vaše in naše domovine velike.«

Razgovor pripravili in vodili:

TADEJ MUNIH

IVO STRAKL

IVO VAJGL

EVROPSKI KULTURNI DOGODEK LETA:

ROLF HOCHHUTH: ZASTOPNIK

Hochhuthova igra »Zastopnik« (Der Stellvertreter) je nedvomno delo, ki je v ponovni Nemčiji vzbudilo najbolj živahne kulturne razprave. V Berlinu ga je posta-vil na oder Erwin Piscator, torej mož, ki si sme lastiti čast, da je z Bertom Brechtom — če še ne pred njim — vnašala epično gledališče. Vsekakor si je vredno ogledati, zakaj igra posvečajo toliko pozor-nosti, tembolj, ker kritika meni, da delo nima posebnih literarnih odlik, niti odr-skih kvalit, če izpazujemo nekaj krajših prizorov. Njenega velikega uspeha ni nihče pričakoval in avtor je precej časa zaman iskal gledališče, ki bi »Zastopnika« bilo pripravljeno uprizoriti. To se mu je dogo-jalo predvsem zaradi vsebine, ki govori o ponovnem raziskovanju nacistične prete-klosti z namenom, da krivci priznajo svo-jo krivdo, da pokažemo solidarnost z žit-vami ter se jim poskušamo oddolžiti, sla-siti pa ustvariti takšno moralno vdušje, v katerem se podobna strahota ne bi mo-gle več ponoviti. Narediti iz preteklosti sedanjost, se zdi Hochhuthu dolžnost in edino upanje za drugačno prihodnost.

Vendar drama ne bi bila senzacija, če bi se osredotočila na krivdo nemških naci-stov. Igra je v resnici tragedija, osred-ota osebnosti in njej pa papež Pij XII — kljub temu, da osebno nastopi le v enem prizoru. Papež je prikazan kot ljudodelec, kot človek, ki je molčal, ko so pred njega-timi očmi ločili žide in jih pošiljali v kon-centracijska taborišča, čeprav bi njegov glas to lahko preprečil. Piscatorjeva odr-ska priredba papežev centralnost še stop-njuje. Tiskana verzija drame je namreč mnogo daljša, saj od 42 oseb, ki se v njej pojavijo, na odru nastopi le 16. Režiser je izpustil tudi Eichmanna, Kruppa in druge predstavnike oboroževalne industrije ter nemškega policijskega načelnika v Rimu. Toliko nemških krivcev manj je na odru samo pripomoglo k temu, da so v središču obtožbe papež in dva druga predstavnika visoke vatikanske hierarhije — berlinski mun-ki in rimski kardinal.

Toda tudi iz celotnega dela se da razu-meti, da Hochhuth bolj skrbi krivda viso-ke katoliške hierarhije kot pa moralna pokvarjenost Nemcev v dobi nacizma. Nje-gova igra je plod ogorčenja, zato jo je treba soditi bolj z moralnimi kot z estet-skimi kriteriji. Mnogo nemških katolikov pa vendar avtorju zameri to tezo, po ka-terih se nemški narod lahko izogne občutku krivde z mislijo: če papež, ki ni tregal ničesar in je imel odprte roke, da prote-stira, tega ni storil, kako bi naj to naj na-pravil jaz, ko bi to bilo povsem nekoristno in celo samomorilsko. Vsekakor je Hoch-huth imel pred očmi: če je lahko Dante

obsodil papeža Celestina V. na dno pekla, zakaj tega ne bi mogel storiti sodobni umetnik s sodobnim papežem?

V daljšem postskriptu Hochhuth navaja

vire, ki so ga privedli do zaključka, da je Pij XII ravnal neopravičljivo. Prepričan je, da bi papež lahko zaustavil uničenje človeštva in postavil veliko vprašanje, zakaj tega ni storil. Moralni problem tako prehaja v zgodovinskega z brezkončnimi debatami, kakšna bi bila verjetna posledica papeževnega protesta.

Hochhuth je izrazil željo, da bi na odru en sam igralec predstavil več oseb. S tem je poudaril svojo misel, da v času popol-nega terorja ljudje ne morejo pokazati osebnih vrednot ali izbire, ker v takšni dobi posamezniki ne delujejo kot osebo-sni, ki samostojno odločajo, pač pa kot brezlična masa. V tej fatalistični koncep-ciji pa odkrijemo dve izjemi v dveh poziti-vnih junakih igre, katerima je delo po-svečeno: patriu Kolbeju, ki je umrl v Au-schvitzu in duhovniku Lichtenbergu, ki so ga zaradi antisemitizma poslali v Dachau. Junak igre pa je SS oficir in antinacist Gerstein, ki predstavlja posebejmo vest in pogum. Tu vidimo resnično poanto igre — možnost obstoja osebne plemenitosti in celo mučenštva. Ob teh resnično plemenitih možeh je vsa visoka hierarhija videti neoprostljivo nizkotna, brezčutna in banal-na: rimski kardinal se briga le za dobre pojedine in je strokovnjak za cigare, papež pa je izrazil zaskrbljenost ob vojnem pu-stošenju šele takrat, ko so padle bombe na tovarne, v katerih je tudi Vatikan imel svoj kapital.

S teoretičnega stališča je treba pripomi-niti še, da je drama pisana v blankverzu, kar bi naj stopnjevalo banalnost nacistov. Tekst oziroma izjave so večkrat avtentične, po psihodramatskih kvalitetah pa igra lo-čimo od dramatizirane reportaže. Da je »Zastopnik« povzročil zgražanje in uče-ljenost v mnogih cerkvenih krogih, po vsem tem ni težko razumeti. In tudi tega ne, da je tiskana verzija že nekaj mesecev prav pri vrhu nemške bestsellerske lestvice, odrsko priredbo pa je za to sezono več evropskih gledališč vključilo v svoj reper-toar.

FRANCEK LASBAHER

Marksistična revija

Študentsko združenje »Fédération Wal-lone des Etudiants Socialistes« v Bruslju je izdalo prvo številko revije »Documents socialistes«, ki je prva med množico na-cionalnih nesocialističnih študentskih revij. Uredniški odbor si je zastavil kot najvaž-nejšo nalogo predstaviti belgijskim bra-lcem marksistično revijo, ki se je rodila med mladino. Prva številka »Documents socialistes« obsega članke z naslovi »Borba proti rasizmu v Združenih državah Ame-rike«, »Delovno ljudstvo Jugoslavije« in »Portugalska in konec ultrakolonializma«.

INDEKS IN... ATLETIKA

Kljub temu, da smo sredi zime, se atleti in atletinje vsepošod pridno pripravljajo za zimska tekmovanja v dvoranah. Zadnji dan pred novim letom sem tik pred njegovim zadnjim treningom srečal Martina STAJNERJA, študenta višje komercialne šole — oddelka za splošno komercialno.

● Zakaj si se odločil za tek na 800 in 1500 metrov?

— Slučajno sem nekoč preizkusil svoje sposobnosti v teku na 1000 metrov. Strokovnjaki so rekli, da sem perspektiven. Progi mi odgovarjajo, ker nista niti predolgi niti prekratki.

● Kako si se počutil, ko si prvič oblekel klubski in državni dres?

— Kot človek, ki je dosegel svoj življenjski uspeh. Ko sem pričel trenirati, sem si zadal nalogo, uvrstiti se vsaj enkrat v državno reprezentanco. Vedno sem si želel nastopati skupaj z Ljorgerjem in njegovimi sovrstniki. To se mi je slučajno posrečilo leta 1962 v Ankari na Balkanskih igrah.

● Tvoj največji uspeh doma in v tujini?

— Na domačih tleh zmaga na državnem članskem prvenstvu v Beogradu leta 1962, ko so za meno ostali vsi znani jugoslovanski 800-metrasi; v tujini pa osvojitev naslova dvakratnega mladinskega balkanskega prvaka.

● Spremenil si klubske barve. Ali te je to kaj motilo pri treningu?

— Seveda. Vsekakor je to eden izmed vzrokov, da letos nisem dosegel zaželenih rezultatov. Sprememba kraja in vzdušja je odločilno vplivala na resne priprave.

● Govorijo, da bi se združila AK Maribor in MAK Branik v skupen klub. Glasuješ za ali proti?

— Sem odločno za. Dvignila bi se kvaliteta in verjetno bi se izboljšalo finančno stanje. Uvrstitve v atletski ligi bi bila nedvomno precej višja kot dosedaj. Zato pa da vsega tega ne bo prišlo, ker ni razumevanja pri višjih forumih.

● Te spremlja trema pred izpiti?

— Da in ne; odvisno je od priprave.

● Kdaj lahko najbolj intenzivno študiraš?

— Na to vprašanje bi težko odgovoril. Vse je odvisno od razpoložljivega časa, vzdušja in volje. Sem pristaš študija ponoči.

● Tvoj bivši klubski kolega Vazić je odpotoval v Sao Paulo na tradicionalni silvestrski tek. Kaj misliš o njegovi uvrstitvi?

— Vprašanje je, če bo prispel pravočasno. V Sao Paulo bi naj po voznem redu prispel le nekaj ur pred startom Drugo pa je velika sprememba v temperaturi. Če bi potekalo vse normalno, bi se lahko uvrstil med prvih 15 tekmovalcev.

● Tvoja želja ob vstopu v leto 1963?

— Želim si: srečo pri izpiti, tekmovanju in... v ljubezni.

Danila Božić

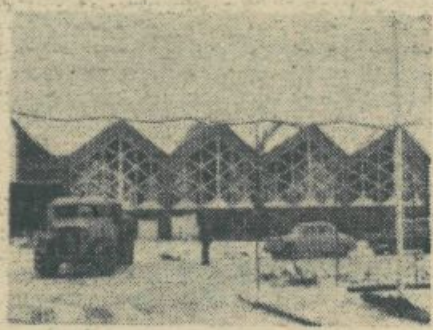
Ko smo se preko prelaza Jezersko spustili v Celovško kotlino, smo hitro ugotovili, da tam ni prav nič več snega kot pri nas. Potovanje smo nadaljevali ob Vrbskem jezeru po dolini Drave, Mölla do Mainitza, kjer smo avtobus naložili na vlak in se skozi Tauernski tunel odpeljali v Bad Gastein. Tu je bilo naše presenečenje še večje, saj je bilo tu snega še manj, slovito letovišče in prizorišče svetovnega prvenstva v smučanju 1. 1958 pa je bilo kot izumrlo. Tudi v Innsbrucku, kamor smo prispeli zvečer, je bilo zelo malo snega, vendar pa si prireditelji zaradi tega ne belijo glav, saj pravijo, da je pri njih raj še več snega kot premalo. Kljub nizki temperaturi, »samor« — 15 °C, smo se že prvi večer odločili za krajši sprehod po mestu, ki je bilo svečano okrašeno in razsvetljeno za bližnje praznike. Mesto, ki je staro preko 700 let, šteje danes več kot stotisoč prebivalcev in stoji v čudoviti dolini reke Inn, obdajajo pa ga visoke gore.

L. 1955 je Innsbruck kandidiral za zimsko olimpiado 1960, vendar je moral zaradi dveh glasov manj prepustiti to čast Amerikancem. Leta 1959 pa so na kongresu mednarodnega olimpijskega komiteja — IOC — v Münchnu določili Innsbruck za prizorišče 9. olimpijskih zimskih iger, saj ima glavno mesto Tirolske za tako veliko prireditev vse pogoje. Kraj je znan turistični center z dolgo zimskošportno tradicijo. V mestu samem bodo vse prireditve na ledu, tu so nadalje olimpijska skakalnica, olimpijska vas, sedež organizatorjev itd. Ostala tekmovanja pa bodo v bližnji okolici. Vse alpske discipline, razen moški smuk, bodo v Axamer Liznu, v izredno lepi alpski dolini, 18 km jugozahodno od Innsbrucka.

Gozdnato planoto zahodno od Seefelda so izbrali za tekmovanje v nordijskih disciplinah. Pokrajina ne nudi le odličnih smučarskih terenov, marveč s svojo lepoto tudi vzbuja pozornost in občudovanje gledalcev in tekmovalcev. Kraj Seefeld leži 20 km zahodno od Innsbrucka in je le 23 km oddaljen od znanega nemškega zimskošportnega centra Garmisch-Partenkirchena.

Prebivalci Innsbrucka so zelo ponosni na skakalnico Bergisel. Čudovit je pogled s skakalnice proti mestu, za katerim tvori slovita »Nordkette« impresivno ozadje. Skakalnica ima kritično točko pri 81 m, dovoljuje pa skoke do 90 m. Prostor za gledalce je urejen za 60 tisoč ljudi.

Za prireditve na ledu so Avstrijci pripravili imponantni ledeni stadion, ki so ga zgradili po načrtih avstrijskih arhitektov Buchreinerja in Gruberja. Stadion

Elektriki najboljši šahisti

Medjakulturnega prvenstva v šahu v organizaciji ZSSO se je od 10 prijavljenih ekip udeležilo 8 in to I. in II. ekipa elektro fakultete, ekipe filozofske, FAGG, ekonomske, strojne in pravne fakultete in ekipa višje šole za socialne delavce.

Ze prvo kolo je pokazalo, da bošta najresnejša kandidata za prvo mesto I. ekipa elektro in FAGG. Elektro je namreč premagala VSSD, FAGG pa ekonomsko s 4:0. Filozofska je premagala elektro II. s 3:1, strojna in pravna pa sta si razdelili točke — 2:2. V naslednjih kolid sta elektro I. in FAGG potrdili svojo premoč. Tako je elektro I. premagala s 4:0 še strojno, elektro II. in filozofsko, ki se je do tega poraza zelo dobro držala in bi z malo več sreče lahko dosegla boljši rezultat, tako pa se je ob koncu tekmovanja morala zadovoljiti s tretjim mestom. Tudi FAGG je v nadaljevanju igrala zelo dobro in je premagala pravno, ekonomsko in strojno s 4:0 ter VSSD s 3,5:0,5.

V odločilnem dvoboru med elektro I. in FAGG je bil dosežen neodločen rezultat 2:2, kar je ekipi elektro I. zadostovalo, da je zaradi višjih zmag proti ostalim nasprotnikom dosegla prvo mesto.

Za zmagovito ekipo so igrali Rakić, Jazbec, Čirjaković, Kodela in Karamehmedović. Za drugonastirano FAGG pa so igrali Fajfar, Surčić, Šmon, Studnička, Robić in Gaspari.

Nekoliko pa je razočarala ekonomska fakulteta, ki je osvojila šele 4. mesto kljub

NA OBISKU V INNSBRUCKU

leži na jugovzhodnem delu mesta, v parku Tivoli, kjer so tudi ostale športne naprave. Stadion meri 95 m v dolžino, 65 m v širino, visok pa je 23 m. Pod ravno streho je umetna ledena plošev dimenzij 30 x 60 m in prostor za približno 11.000 gledalcev. Vhodi oziroma izhodi so nameščeni tako, da lahko izprazni stadion v šestih minutah. Prav ob ledeni plošvi so ložam podobni udobni sedeži, nato sledi sedeži do približno tri četrtine razdalje od drsališča do vrha, za sedeži pa se stojšča. Omeniti bi še, da so vstopnice za finalne hokejske tekme razprodane in da stane ena karta za vse tekme »lex« okoli 1000 šilingov (30 tisoč dinarjev).

Tekmovalna steza za hitrostno drsanje je na južni strani zimskega stadiona. Dolga je 400 m, vendar v primerjavi z veličastnim sosedom skoraj neopazna.

V sejmski dvorani (Messehalle) bodo izločilne tekme hokejskega turnirja. Tudi tu imajo umeten led, dvorana pa sprejme skoraj 6000 gledalcev.

Prav na koncu smo obiskali še »olimpijsko vas«. Ime »vas« sega že v zgodovino olimpijskih iger, saj je naselje, kjer bodo nastanjeni tekmovalci, vse kaj drugega kot vas. Naselje sestavlja osam mo-

dernih desetnadstropnih stanovanjskih zgradb. Poleg teh so tu še dve veliki kuhinji z jedilnicami, trgovinski center in zabaviščni prostor. »Olimpijsko vas« bodo po končani olimpiadi z majhnimi investicijami preuredili v stanovanjsko naselje. O veliki udobnosti pa tu ne moremo govoriti. V vsaki sobi bosta resda le dva tekmovalca, spala pa bosta na ozkih in trdih železnih vojaških posteljah in prav rad verjamem, da se bo marsikateri tekmovalci, ki ima doma udobno posteljo, moral najprej »aklimatizirati«. V sobah tudi ni tekoče vode in tekmovalci bodo morali uporabljati skupne kopalnice, ki jih je toliko, kot je v načrtu bodočih stanovanj. Ko smo se mudili v Innsbrucku, naselje še ni bilo popolnoma gotovo. Graditi so ga začeli 21. julija 1961, gradnja teče po načrtu in zato se lahko zanesemo, da bo do otvoritve vse nared.

Iz Innsbrucka nas je pot vodila proti jugu in čez Brenner v Italijo. Za slovo od olimpijskega mesta pa smo se peljali še preko slovitega mosta Evrope (Europa-Brücke), ki je prava mojstrovina avstrijskih gradbenikov in ga bodo slovesno odprli na začetku olimpijskih iger.

Janez Repanšek

temu, da so zanj igrali nekateri znani igralci kot Ankerst, Pasternjak in Ljiljak. Končni vrstni red je bil naslednji: elektro I. 23 točk, FAGG 22, filozofska 18, ekonomska 13, elektro II. 11, pravna 9, strojna 8,5 in zadnje mesto VSS 7 točk. Tekmovanje je kljub majhni udeležbi dobro uspelo, saj so nekateri znani šahisti, ki so letos prvič lahko nastopili, veliko prispevali k boljši kvaliteti tekmovanja.

A. F.

Filozofska fakulteta : Klub primorskih študentov 73:61

V dneh pred novim letom so v telovadnici šole Prežihovega Voranca študentje košarkarji filozofske fakultete premagali vrsto Kluba primorskih študentov z rezultatom 73:61 (34:24).

V prvem polčasu so filozofi nadigrali svoje kolege s Primorske in dosegli prepričljivo vodstvo. V drugem delu igre pa se je slika na igrišču precej spremenila, saj so igralci Kluba primorskih študentov uspeli izenačiti rezultat.

Filozofi so v zadnjih 10 minutah drugega dela igre zopet uredili svoje vrste in zmagali. Koše za filozofsko fakulteto so dosegli: Bečaj 10, Eržen 6, Simončič 13, Ročanšek 30, Dolinar 2, Grm 2.

Za Klub primorskih študentov pa so bili uspešni: Polenčič 7, Kozorog 5, De Brea 14, De Costa 31 in Rakovec 4.

J. R.

MORDA ŠE NE VESTE, DA...

...je uredništvo makedonskega časopisa za študente in srednješolsko mladino Mladi borec, ki izhaja v Skopju, razpisalo anketo o tem, kdo je najboljši jugoslovanski športnik, mlajši od 20 let. Izmed slovenskih časopisov je odgovore na anketo poslal le naš list. Po mnenju Tribune bi bila lestvica najboljših jugoslovanskih športnikov, mlajših kot 20 let, takale: na prvem mestu Korpa — namizni tenis. Drugi Večko — namizni tenis, tretji Vrhovšek — plavanje.

Končni vrstni red najboljših jugoslovanskih mladih športnikov in športnic bo znan čez 14 dni.

...je izvršni odbor svetovne študentske organizacije — odsek za šport — na svoji zadnji seji sklenil, da bo prihodnja študentska olimpiada, to je Univerziada, avgusta 1. 1965 v Budimpešti.

Na lauski, zadnji Univerziadi, ki je bila v Porto Allegre v Braziliji, je sodelovalo le skromno zastopstvo jugoslovanskih študentov in to brez večjih uspehov. Upamo in prav bi bilo, da bi naša država poslala na univerziado številno zastopstvo, saj nam je Budimpešta v primeri s Porto Allegrom zelo bližja.

T. Z.

POKEC IN PLAZILCI

Dobrodejni psihiatri preiskujejo mojega zvestega prijatelja Pokca, ki je nehal postal žrtev zoološkega vrta. Nedavno se je vrnil s študijskega potovanja po Ameriki, kjer je kot gost »Društva za pomoč malim živalim« obiskal plazilski oddelček Zoo-Bronxy v New Yorku. Ko mi je navdušen pripovedoval, kako so ga prevzeli krokodili, očarale kače in osvojili nena- vadni plazilci vseh kontinentov — sem si ga pobliže ogledal. Čudo: oči so mu ne- kako nepreračunljivo izstopile kot kame- leonu ali žabi. Kretanje rok so se podre- dila kretanju nog (svojstvo štirinožcev). Ušesa so se mu priključila h glavi ter se vidno zmanjšala. Vse njegovo, prej šport- no, vzravnano, gibko telo je kazalo znake mlahavosti in uradniške utrujenosti. Po čašici pelinkovca se je razkoračil na vse štiri ter pričel šklepetati z zobmi, kar je pomenilo, da je kača klopotača okusila ra- dosti alkohola. Nato je pričel na ceniku računati integrale in si je nataknil očala. Naivneži so mislili, da oponaša profesor- ja matematike; jaz pa sem vedel, da opo- naša ples madison v naočarkini impro- vizaciji.

Težje je bilo, ko si je domisljal, da je krokodil iz vrste kajmanov, znanih po svoji požrešnosti. Ti sicer žive v Južni Ameriki in nimajo z evropsko mentalite- to ničesar skupnega. Vendar — Pokca je privlačila eksotika. Ob prihodu mestnega

veterinarja se je predstava neprestično pričela; še dandanes se poznajo sledovi — odtisi njegovih tarzanskih zob na dveh na- takaricah, upravniku — znanemu oderuhu — in postavni mizi, ki jo je obgrizel v za- vesti, da je to njegova bodoča žena. Od takrat so mu stregli samo še krepki na- takarji.

Plazilstvo v neprištevnem tanju odpu- ščam Pokcu čez noč! A kam s prekle- stvom državljana Pokca: prišteven je mi- slil, da je glista (deževnik): v službi, v družbi; med tujci — med znanci; v vla- ku in avionu, ob soncu in dežju.

Sefu je prinesel vsako jutro šopek za njegovo ženo. Le-te je osebno natrgal (spomlad, poleti) ali pa kupil (jeseni in pozimi). Letna poročila je sestavljal brez imen grešnikov, če so ti imeli kakršen- koli vpliv na njegovo napredovanje. Ime- ni tehničnega in komercialnega je zame- njeval s: splošnim odsevom tehničnega razvoja republike in proizvodnih sil v sve- tu sploh; ime komercialnega pa z zaprti- stjo tujih tržišč, visokimi uvoznimi cari- nami in nizkimi prodajnimi cenami na domačem tržišču, ki je — komercialna ne- sreča — nerentabilno za veliko podjetje...

Med tujci na dopustu je Francozu go- voril o slavi Eiffelovega stolpa (nikoli ni bil v Parizu); Nemcu o odličnih renskih vinih (pil je samo slatino); Amerikancu o svojih vtisih iz poetične Kalifornije (rad

je gledal kavbojke); z Albanci in Kitajci pa iz higienskih razlogov ni navezoval sti- kov.

Najsirotnejše — poročene prijatelje — je spremljal osebno na stanovanje, kjer je razjarjena žena čakala pozno v noč z nudi- valjarjem, dvignjenim visoko v zvezdno noč.

Molče, s svetopisemsko vdanostjo je pre- vzemal dekleta, katerih so se fantje pre- objedli ali pa so jim med voljubljanjem skoraj izpraskale oči ali denarnice.

Sosedom je pazil na otroke, da so lah- ko namoteno gledali TV pri sosedu ali pa šli v kino. Tri kanarčke je nekoč na trgu izpustil iz kletke in ne da bi trenil z očesom plačal še za kletke, ki jih je pustil branjevki v spomin.

V letalu je odstopal svoj sedež preobil- nim potnicam in rejenim direktorjem, ki so bili stabilni pred zračno rotacijo. — Pokec se je stisnil na kante za rezervno gorivo. Vsakemu je ponujal padalo, čeprav so ga vsi potniki že imeli. Knjižico polno bibliofilske izdaje in pečatov zgodovine je po študiju podaril Klubu nepismenih.

Potem je nekega meglenega večera sre- čal Lejo. Bila je krhka, drobna, srčkana — oh, tako zelo drobna. Nezaščitena, ta- korekoč. On jo je, samoumevno, zaščetil. Drugi dan po poroki sem jo videl, kako ga je nosila v ručni torbici iz pasjega usnja. (Ljudje pa so mislili, da je po- stal neviden).

Neke srede so ga sredi kosila pobasali psihiatri. V prostranem umobolniškem avtu so ga odpeljali na turnejo kričanja po belih hodnikih.

Mesece so ga preizkušali. Bil je eksem- plaričen pacient, — upatološko nagnjen k neozdravljivi dobroti. Po polletnem opa- zovanju so ga končno javno razčlenili, definirali, razstavili na koščke njegovo dušo kot otroški avionček — ter ga pre- čitali kot roman. Pri duši jim je bilo, kot da čitajo knjigo svojih življenjespisov. V sebi je imel preveč dobrega, da bi lahko uspeval med dvonožnimi plazilci. Psihi- atri so z njim obogatili medicino.

Vrnil se je med dobre in poštene ljudi in spet nobene stvari ne imenuje s svo- jim imenom.

Goljufovi ne obsoja. Varanje ima za mo- ralno prečiščevanje. Trave ne tepta. Hrb- tenice ne vzravna prej ko v soboto, ko gre na izlet v naravo. Umazanih besed ni v njegovih sneženih mislih. Vse je ugla- jeno in mu odlično služi. Ima hišico in dva avtomobilčka.

Na zdravniškem spričevalu mu piše: Boluje za splošno človeško boleznijo — PLAZITIS. Vendar močno pretirava! Za pošteno človeštvo ni nevaren in se lahko brez nadzorstva giblje med ljudmi. (Zlobneži šepetajo, da je končal šolo za življenje.) IVO CIMERMAN

ZAGREBČANI SO SI DOMISLILI

Naša dežela je elektrificirana! Zakaj potlej ne ospetlmo nekaterih problemov? Zakaj bi molčali? Bodimo odkriti, od- prti od 7—13 ure!

Njegov molk je bilo zaznati daleč. Ob gnilem jabolku zgnijejo tudi ostala jabolka v kupu. Zaradi enega poštenega človeka se njegova okolica ne spremeni. ANTUN MIJATOVIĆ

Tačas, ko je stal na pločniku z d. kle- tom, je pristopil kolega: »Prosim te, po- sodi mi sto dinarjev!«

»Oprosti, a jih nimam!«
Potem je videl, da tudi dekleta nima. IVAN BRAJOVIĆ

Karikaturisti in humoristi nimajo svo- jega združenja. Videti je, da so se vsi zdru- žili proti njim!

Ko je videl, kako visoke so cene novo- letnim darilom, je dedku Mrazu posvela brada. DUSAN STARČEVIĆ

— Taka je ta reč, če vam rečem — je dejal Mičo, potomec prednikov, ki so hra- bro preminili za zgošvino.

— Ali ima kdo kaj proti?
— Da, jaz imam, je rekel neki inteligent.

— Navajam argument.
— Če pa je tako, pravi Mičo, bom tudi jaz prikazal svoj argument.

To je dejal in ga zadel z argumentom naravnost v levo oko. FRANJO MARTINOVIĆ

— BRALCEM, NEVEŠCIM LATINSKINE, ZA DARILO OB NOVEM LETU PREVOD PRVE LEKCIJE.

Če bi molčal, bi ostal filozof
Kar pristoja Jupiteru, ne pristoja volu
(Jupiter = rimski bog št. 1)

Zdrav duh v zdravem telesu
V vinu resnica

Ne dotikaj se mojih krogov

Bojim se Danajcev (Grkov), četudi pri- našajo darila

Hiti počasi

Prišel, videl, zmagal

Delj in vlada j

NAJ DA, KDOR LAHKO DA: V časopisu sarajevskih študentov smo zapazili kar 60 komercialnih oglasov in čestitk na 5 straneh velikega formata, v beograjskem Stu- dentu ne dosti manj. Drugo podnebje, kaj hočemo!

DEDEK MRAZ NAM JE ZATOZIL pre- vesele kolednike iz naše hiše na Poljanski. Ni prav nobeno čudo potem, če se štu- dentiskih družb branijo še predmestne krč- me, ko že doma tako počno!

I. IV. (oprostite, 4. I.) smo slišali, da se tramvaj še ne bo podražil samo zaradi te- ga, ker bi študentje spet tečnariji za zvi- šanje štipendij.

ZAVOD, KAKŠEN ZAVOD? MUZEJ, MUZEJ! Baje je v našem stolnem mestu nekakšen zavod za cene. Kmalu pa bo spremljen v muzej, kjer si bomo lahko ogledovali, kakšne cene so bile v dobrih, starih časih.

VREMENSKA NAPOVED: V drugi po- lovici januarja je pričakovati padavine.

CRNA PIKA ZA ORGANE: In to za one, ki so nas včasih varovali pred preproda- janjem kino vstopnic. Saj ni bilo nobene slane, da bi jih pobrala zdaj, ko smo jih potrebni.

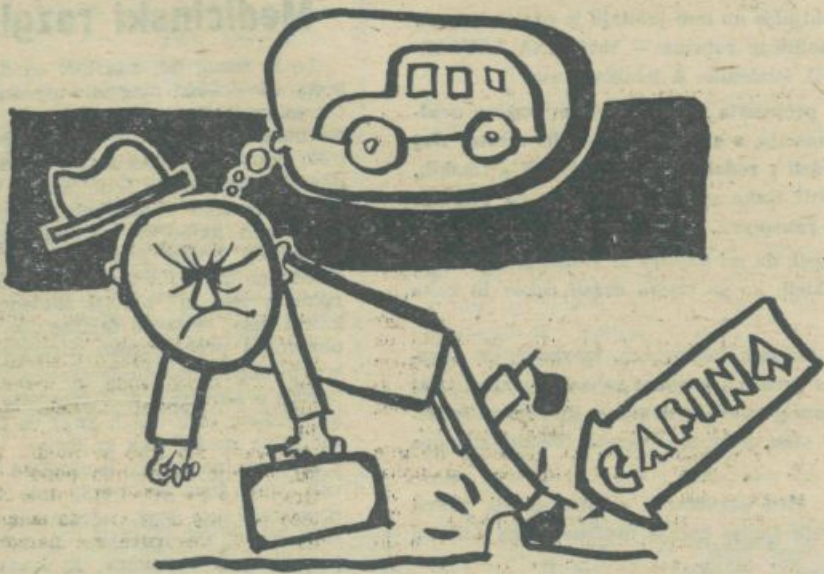
KOZARČEK PEPELA NA GLAVO tistim, ki imajo na skrbi »manj zahtevno« zaba- vo Ljubljancanov. Osrednji kino in štiri zadimljene kavarne so vrlim občanom ob sobotnih večerih premalo.

DOBRA LETINA: Skorpjonček o briga- dirju-inozemskem natakarku iz prejšnje številke je menda bogato obrodil, saj so užajeno protestirali tudi nekateri drugi kolegi. Le-tem sporočamo, da je bil posve- čen tov. Sergeju K., študentu geografije. Pa brez zamere, če smo na ostale pozabili.

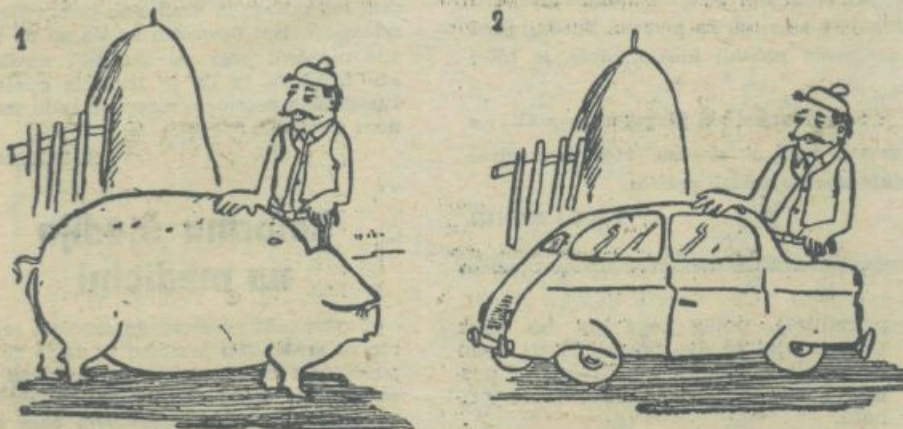

ZADNJA VEST: Ko je prebral najno- vejše časopise, je študent Polde Kajšebo skočil v vodo. — Imel je denarja samo še za en čeber.

Dve avtomobilski

Vozači rallyja iz Nemčije so se obrnili nazaj. (Uvoz je še naprej prepove- dan. Sožalje!)

IZPOSOJENO IZ SKOPSKEGA ŠTUDENTSKEGA ZBORA

Rešitev ugank

ZLOGOVNA KRIZANKA: Vodorav- no: 1. Palomar, 3. oaza, 6. Saint Tropez, 7. limanice, 8. Rosina, 9. opanka, 10. ma- mon, 11. tablica, 12. setev, 13. maltarka, 14. čiki, 15. kapilarka, 17. zastiralo, 19. jame, 20. Martina, 21. prednost, 22. okolje, 23. Mali, 24. Mitrović, 25. turizem, 26. stav- benišтво, 28. poljana, 29. kataster, 30. za- bava. Navpično: 5. zacelitev, 8. ro- manistka, 18. lokalizem, 21. predpostavka.

REBUS: vr(a)t na RI JA, vrtnarja.

POSETNICA: kontrabasist.

KRIZANKA: Vodoravno: 1. šoja, 5. okno, 9. Ozalj, 11. brod, 12. Tanana- rive, 14. ureh, 15. Dakar, 16. rak, 17. rez, 18. sen, 19. eta, 22. odluk, 25. klet, 26. Bau- delaire, 28. iver, 29. Orson, 30. rosa, 31.

para. Navpično: 10. J(an) N(eruda), 27. L(udwig) O(tto).

NOVE ČRKE: Igo Gruđen.

MAGIČNI LIK: Vodoravno in navpično: 1. Moss, 2. oltar, 3. Stanek, 4. sanskrit, 5. rektor 6. krogi, 7. trio.

VSTAVLJALNICA: ščurek, kolednica, moštvo, atribut, bungalov, dežela, zaliva- nje, Semmering, Menart, očnica, kombajn, nesrečnej, Panonija, dovoljenje, rešeto. GESLO: Uredništvo Tribune želi vsem naročnikom srečno novo leto. (V tej uganki sta se vrnila dve manjši napaki: odveč je zlog LIM, v besedi PANONIJA pa je črka I slabo odtisnjena. Reševalcem se za ne- ljubo pomoto opravičujemo.)

Silvestrovanje

Dan pred novim letom so se v karni študentskega naselja zbrali na povabilo mednarodnega kluba in univerzitetnega odbora ZSJ v Ljubljani tuji študentje, ki študirajo pri nas. Med kakimi sto tujimi študenti je bilo tudi nekaj desetih praktikantov.

Božo Stepančič, sekretar mednarodnega kluba, je v novoletnem voščilu med drugim dejal:

»Jugoslavija si šteje v čast, da lahko nudi gostoljubje študentom in praktikantom prijateljskih afriških, azijskih in ameriških dežel, ki pri nas študirajo na visokošolskih zavodih ali pa so na tehničnem izpopolnjevanju v naših tovarnah.«

Poudaril je prihodnost, ki čaka tuje študente na naši univerzi. Prihodnje leto bo namreč diplomiral prvi tuji študent in iz svoje domovine poglobljaj prijateljstvo med nami.

Predsilvestrovska prireditev v Naselju je bila po sprejemu, ki ga je rektor ljubljanske univerze priredil za tuje študente in praktikante, ki študirajo in se usposabljaajo pri nas.

Organizacija RK naj zaživi tudi na ostalih fakultetah

Organizacija, ki se je v pičlih treh letih obstoja povzpela v eno najbolj priljubljenih, najbolj množičnih in po delu med tri najboljše, je organizacija RK na medicinski fakulteti, ki dela v okviru FO ZSJ. To je enoglasna ugotovitev preteklega skupščine RK, ki je nanizala sicer še kup nerешenih problemov, na drugi strani pa prikazala vrsto lepih uspehov v svojem kratkem obdobju delovanja.

V okviru organizacije so delale 4 komisije in sicer: sekcija za zdravstveno vzgojo, ki je na svoji predavanjih obravnavala najrazličnejše teme. Omenimo nekatere: »Etika mladega človeka« s stališč pedagoga, zdravnika in psihologa, problematika splavov itd. Sekcija za prvo pomoč je prirejala tečaje in predavanja iz prve pomoči po nižjih in srednjih šolah in organizirala krvodajalske akcije. Sekcija za asanacije, ki je v ozki povezavi z Higieniskim inštitutom, je priredila ekskurzije v Litostroj, Idrijo, Ptuj, Maribor, Rogaško Slatino in Zalog in seznanjala udeležence s higiensko-tehnično zaščito v ustanovah v teh krajih. Sekcija za borbo proti tuberkulozi je statistično obdelala to zahrbtno bolezen in delala skupaj z inštitutom na Golniku.

Nekateri gostje kot prof. dr. Bonač, zastopniki iz glavnega odbora RK in občinskih odborov, so poudarili velik pomen preventivne v vsem današnjem dogajanju in izrazili zadovoljstvo nad zanimanjem, ki ga kažejo medicinci za preventivno medicino, ker bo le tako družba dobila res dobre zdravstvene delavce, ki jih v našem nenehnem razvoju potrebuje. Precej mučna in porazna pa je bila ugotovitev, da OO RK na ostalih fakultetah nikakor ne more zaživeti, čeprav je res, da so zaradi sorodnosti pogoji za RK pri medicincih vsakakor ugodnejši. Vendar pa smo mnenja, da je RK organizacija, ki bi morala najti mesto na vsaki fakulteti in zato se strinjamo s predlogi nekaterih, ki menijo, da naj bi bila OO RK medicincev pobudnik za ustanovitev in nato za pomoč pri začetnih težavah RK tudi na ostalih fakultetah.

Skupščina se je z enominutnim molkom spomnila velikega človeka, ki je bil vsa leta nekaj idejni vodja organizacije, pokojnega dr. Jožeta Potrča, na koncu pa ga ob vsesplošnem odobravanju proglasila za častnega predsednika OO RK na medicinski fakulteti. Na koncu naj omenimo še, da so vsi redno vpisani študentje tudi vključeni v organizacijo RK, kar najbolj zgovorno priča o priljubljenosti le-te med medicinci.

S. RUTAR

Poskus vloma?

Nekaj dni pred Novim letom se je na Poljanski 6 v pisarni honorarnih zaposlencev in subvencij odigrala nevsakdanja zgodba. V prostoru, kjer je blagajna, so pri merjenju dimenzij v oknu, kjer namestajo v kratkem napraviti okence, kjer bodo odslej izplačevali honorarje in subvencije — kar bo gotovo olajšalo poslovanje blagajnikov — odkrili, da je prepričena rešetka v oknu.

ŠOPEK ZA...

Vido in Marjana

Danes objavljamo 25. Šopek za ... Čudno naključje ob tem jubileju je postavilo pred matičarja našega letošnjega urednika notranjepolitične rubrike — MARJANA TAVČARJA, študenta 4. letnika sociologije, in VIDO PUC, študentko 2. letnika prava.

Kaj naj vama zapišem, Vido in Marjan, ko prejemata šopek nageljnov našega uredništva? Naj povem, kako sem vaju srečaval v Naselju, v gledališču, na ulici mesta? Naj zapišem, koliko večerov smo z Marjanom presedeli v redakciji in razpravljali o člankih, ki jih je bilo treba še enkrat, dvakrat, popraviti? Kako sva si delila mizo na Tribuni, iskala po vsej hiši tajnico, da bi nama pretipkala rokopise ...

Povej, kolikokrat sem ti telefoniral in te prosil, da mi napišeš 32 vrstic, ker je zijala luknja v »špeglu« na moji strani? Kako smo kleli, ko se nismo držali rokov in kako stoično smo plačevali penale ...

Zdaj sedimo vsi trije s tvojim bratom in Jožetom Sušmeljem, lanskoletnim odgovornim urednikom Tribune, ki sta vajini priči, v predsobi poročne sobe in čakamo, kdaj bo prišla matičarka in nas s prijaznim nasmehom povabila v dvorano, kjer bosta »pravno« sklenila zakonsko zvezo in kjer od sten diskretno odmeva Mendelssohnova poročna koračnica.

Govorimo o poroki in življenju študentov. Med pogovorom se »čakalnica« počasi napolni, kajti zadnja sobota preteklega leta je in ljudje hočejo medene tedne združiti z novoletnimi prazniki.

Ceprav se je Marjan že poslovil od uredništva, mu novinarska žilica le ni dala miru, da se ne bi spomnil svojih tovarišev in mrzlice, ki divja pred izidom vsake številke.

»Ste imeli dosti dela z novoletno? Tisti članek na strani ...«

Ni bilo časa, da bi mu odgovoril na vsa vprašanja. Kot šolarčki smo se postavili v vrsto pred resnim matičarjem in v nekaj trenutkih smo bili na planem. Spodaj, pred vhodom, se je Marjan spomnil, da je v garderobi pozabil klobuk. Jože je hitro skočil ponj.

»Če bi bilo treba pred poroko sleči hlače,« je rekel Marjan, »bi jih gotovo pozabil ...«

»Srečno v novem letu in veselo občet,« smo si rekli ob slovesu. Mož je namreč omenil, da sosedoma v Cerknem v ta namen »lubi« starišče zaklali prašiča.

TADEJ MUNIH

Ker je bilo »očitno«, da je rešetka sveže prepiljena, so takoj poklicali varnostne organe, ki pa zaradi množice prstnih odtisov niso mogli odkriti ničesar bistvenega, kar bi lahko pokazalo sled za storilcem.

Prireditelj blagajniški so bili mnenja, da gre za pripravljeno dejanje vloma v prostore oziroma v blagajno honorarnih zaposlencev in subvencij, kajti znano je, da hranijo v blagajni včasih tudi po več milijonov dinarjev.

Po nekaj dneh pa se je izkazalo, da so prepilili rešetke uslužbenci že pred nekaj leti, ko so v sobi pozabili ključce od vhodnih vrat ... Veliko hrupa za nič ...

Letos spet v Arezzo?

V zadnjih dneh preteklega leta sta študentska pevka zbor »Tone Tomšič« in »Vinko Vodopivec« prejela iz Arezza (Italija) povabilo, da se letos udeležita tradicionalnega tekmovanja pevskih zborov, ki ga vsako leto prireja to znamenito mesto v provinci Firenc. Zbori so razvrščeni v kategorije in bodo morali v vsaki kategoriji zapeti dve pesmi, ki jih je že določil

prireditelj, poleg tega pa bo vsak zbor izvajal še dve pesmi. Zbori bodo nastopali z dvema izločitvenima pesmima, dva pa bo vsak zbor zapel v finalu.

XII. Concorso polifonico internazionale »Guido d'Arezzo« je znan po kvalitetnem petju polifoničnih in renesančnih pesmi. Zbor »Vinko Vodopivec« je leta 1958 na tem tekmovanju dosegel prvo mesto v kategoriji moških zborov, vidne uspehe pa so dosegli tudi drugi jugoslovanski zbori. Od leta 1952 pa do lanskega leta so v Arezzu sodelovali študentski mešani zbor in moški zbor Branko Kršmanović iz Beograda, učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«, komorni moški zbor iz Celja in drugi.

V upravi Akademika so izrazili pričanje, da se bo tekmovanje v Arezzu, ki bo od 27. do 30. avgusta, lahko udeležil (glede na razpoložljive denarna sredstva) vsaj en zbor.

Število nastopajočih v Arezzu je omejeno. V kategoriji mešanih zborov bo lahko nastopilo največ 40 pevcev, v kategoriji moških zborov pa nekaj več.

Abonmaji SNG

Kot prejšnja leta sta tudi letos v drami Slovenskega narodnega gledališča dva študentska abonmaja. V prvem je letos 491, v drugem pa 430 študentov. V primerjavi s preteklimi leti je to število prijavitelcev kar konstantno. Največ prijavitelcev je bilo v lanskem gledališki sezoni in to 528 v prvem in 507 v drugem abonmaju. V sezoni 1961/62 je bilo število nekoliko manjše: 444 in 412 prijavljenih študentov.

O vprašanju obiska predstav abonirancev menijo na Akademiku, da je dvorana, ko so predstave za študente, prazna, na upravi SNG pa so mnenja, da pri predstavah manjka kvečjemu ena tretjina abonirancev.

Vsekakor pa je obisk študentske publike v primerjavi s številom študentov v Ljubljani majhen. Nekateri sodo, da si relativno malo študentov ogleda predstave izven abonmaja, saj bi bile sicer abonmajske predstave zelo slabo obiskane.

Ce se dogaja, da je v Drami le majhno število gledalcev, ko je predstava za študentski abonma, je verjetno krivo tudi delo, ki ga uprizarjajo, saj je bila dosedanja praksa povprečno taka, da so razpisane predstave za abonmaje prepoznane.

Kot je znano, imajo študentje pri abonmaju 50 odstotkov popusta. Zadnja predstava za študente oziroma za študentski I. abonma je bila Gubernator — v zadnjih dneh preteklega leta.

Medicinski razgledi

Le še nekaj dni nas loči od dneva, ko bodo »Medicinski razgledi« uspešno zaključili že svoje drugo leto izhajanja. Strokovno medicinsko glasilo, ki ga izdaja uredniški odbor izključno iz vrst študentov medicinske fakultete v Ljubljani in višje stomatološke šole v Mariboru, je postalo v dveh letih najboljše, najbolj priljubljeno in najbolj brano študentsko medicinsko strokovno glasilo v Jugoslaviji. Izhaja štirikrat v letu in objavlja študentska strokovna dela, sestavke fakultetnih učiteljev, obravnava problematiko zdravstvene službe, problematiko študentske organizacije, poroča o katedrah, daje recenzije na jugoslovanskem trgu izšlih knjig in novosti iz centralne medicinske knjižnice. V prihodnjem letu namerava uredništvo obravnavati tudi trenutno nekaj zelo aktualnih problemov kot staž, reforme in akademske nazive. Če omenimo še nekaj težko pričakovanih sestavkov, ki bodo v kratkem izšli: »Kodeks etike zdravstvenih delavcev«, »Gradnja nove bolnice v Ljubljani«, »Perspektiva mladega zdravnika«, vidimo, da so nova navedena, ki prihajajo na uredništvo iz najrazličnejših krajev, posledica res skrbno in kvalitetno pripravljenih sestavkov. Naj omenimo še, da so na glasilo naročili prav vsi slušatelji medicinske fakultete in da je največja gneča v študentskih prostorih ravno ob izidu vsake nove številke.

S. RUTAR

Reforma študija na medicini

Ceprav lahko trdimo, da problem reforme, na medicinski fakulteti še dolgo ne bo popolnoma rešen, pa moramo priznati, da se komisija za reformo študija in fakultetna uprava posebno v zadnjem času zelo trudita, da bi končno vsaj eno od treh velikih polemik (reforma, akademski nazivi, staž) na fakulteti končali. V peti semester so namreč letos vpisani študentje, ki so opravili vse izpite sproti, v četrtem semestru ali v B-grupi pa je velika večina isto leto vpisanih študentov, ki so prej ali slej pod res nekoliko pretežimi pogoji omagali. Da bi omogočila, da se študentje obeh omenjenih semestrov zopet združijo v enotni VI. semester, je FU sklenila, da se takojmenovani B-grupi zimski semester podaljša do 1. aprila, A-grupa pa bo ta čas počivala. Enotni šesti semester se bo za obe grupi pričel 1. aprila in bo trajal do 30. junija. Čeprav je res, da ne bo prijetno sedeti po predavalnicah do 30. junija in da se bo morala B-grupa pošteno potruditi, je pa tudi res, da je FU tokrat študentom zelo ustregla in posledica tega je, da študentje sedaj z mnogo večjim zaupanjem pričakujejo novih ukrepov v zvezi z reformo.

S. RUTAR